

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોર્પોરેશન સંગ્રહ

ન્યુ ફોનોગ્રાફ ગાયનમાળા.

બહીરાબ—

મારી સજની, તું કયા રમીઆવી રજની, સાચુ બોલ, બોલ, બોલ.
સાણી સૈયર, તું શીદને આળ ચડાવે, કેડો છોડ છોડ, છોડ ?
હમણા માળા ગુથી હતીને, હમણા કેમ કરમાણી,
પાસેવો તને કયા વળ્યો, તારી બમ્બર કયા ભીંજણી—સાચુ
કળો બમરો શીરપર બેડો, ઉગડતા ગમરાણી,
લાપોટે લટ છુટી ગઈ—મારી, બમ્બર ત્યા ભીંજણી—કેડો
કસ્તૂરી તારા અંગે મહેકે, કુસુમ કળીના હારો,
નયન રહ્યા છે નાચી નવેલી, મળીયો કાણુ ઠગારો—સાચુ
ચંદ્ર સરોવર નહાવા ગમતી, વાટે મળ્યો એક માળી,
ગામ બરીને ગજરા આપ્યા, હુ તો તમથી હારી—કેડો.

રાજ તિલક— રસુજી ગાયન

તાલી પ્યારી ગજમ કર્યો ત્હે, સપડાવ્યો નટખટને,
' મોહિની મોહિની ' વેચાવ્યા આ મરકટને—બં
આ અંધા બની, પરનાર પર લલચાય છે,
તે નિર્લજ્જ જનો, આ હાલમા સપડાય છે,
' હુક, હુકહુક, બેટા ચાલ, હુકહુક '
' કર સલામ છે, સલામ છે સલામ છે '
બેઠ ભાઈ જોઈ લેજો આમ છે,
મજરી. મજરી ના મગાડ મહારા વટને—બં

રાજ તિલક—

બની યુવાધની શેઠાણી, હું મોટરમા ફરે,
 તુ પહેરે જો આ ખાદી, તો હું કમુલ કરે.
 બનુ પાટણની પટરાણી, રે હું મોજ કરે—બનીં.
 ઘોડા ગાડીઓ મ ગાઉ, વાડી બ ગલા અપાઉં,
 પશુ ખાદી તો પહેરાઉ, તને મજરી
 સાડી ફેશનેમલ લાવો, મ્હાર મનહુ મનાઓ—
 વળી એરોપ્લેન મ ગાઓ, આપી વરદી
 ઉડે અહર સરરર રરરર રરરર જયરે હુ તેમાં ફરે—બનીં.
 પહેરે હોસે હોસે ખાદી, પ્યારી એમા છે આખાદી,
 મજે આગતી ને જય તહારી ચરદી,
 પૂરો મ્હારા અભિલાષ, માનો મ્હારી ફરમાશ
 મ્હાર દિલહુ બનાવી હીધુ દરદી—
 હિં-યા-મા-નો ચરરર રરરર અરરર રગરર થાયરે હુ કેમ કરે—/ નીં

અરુણોદય—

દેજોરી એક માલાજોગી, દાર તેરે માઠ આપો હય,
 વ્યાધાનગ પીનાનર સોહે, ગમે નામ લીપટાયો હય
 ભીક્ષા લેકર આઠ નદગની, શકત શીશ ધુનાયો હય,
 હેઓ ભીક્ષા જોગી જઓ, આસનપે મેરો બાલ ડરાયો હય,
 ના ચાહયે તેરી દોલત દુનિયા, ના ચાહયે તેરી કાચનમાયા—
 અપને ગોપાલકો દર્શન પાડે, મેઝે ગુરૂને બતાયો હય,
 લે બાલક આઠ નદરાની, અપને ગોદ બીઠાયો હય.
 સેવા કરી ચંચુમૃત લીનો, શુભીનાદ બજાયો હય.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગનરાત્ન કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૮-૮૫ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ન્યૂ ફોનોગ્રાફી ગાયનમાળા

તિથિ ૬-૧૨-૬૧

અમરુલ્લાસ્ય—

રમુછ-ગાયન

આલી આ તે શી ખીમારી ' મદમા બાન બૂલાવનારી,
 જાઓ જાઓ ના લગજાઓ, બોલો બોલ શુ અવિચારી '—
 સાચુ બોલ કામજુમારી, નમને કેદ ચડ્યો શો કારી !—
 ઉરના ઉછાળા, અવનવાચાળા, અધીરી બની તુ, ખડાવરી બાળા
 વાતવાતમા છલુક વસી, કયા મધ સરલતા તારી—
 બેદરદીએ દરદ ન જાણે, પ્રેમની પીડા પ્રેમી પીછાણે,
 સમઝાશે તમને, થતા—કોઈ રસીક પ્રીતમની પ્યારી

અમરુલ્લાસ્ય—

સ્વર્ગવાસી વીરલાનો, તમે સુજુગે સદેશ,
 અખીલ વિશ્વભાદિ, ઉજ્જવળ તમારો આદેશ,
 બૂલ્યા પાવનકર, પૂર્વજનો મગલ ઉદ્દેશ—
 રામ કૃષ્ણના સત્તાન તમે કહાવો, વીર અર્જુનની યાદ કંઈક લાવો,
 બાણ શ્યામપર બીજે દીધેલા ઉપદેશ—
 સ્વાતંત્ર્યતણી ભાવના ખીલાવો, પરત્રતાની બેડીએ હઠાવો,
 દેશ દેશને સુણાવો, (તમે) વિજયના સદેશ—

અમરુલ્લાસ્ય—

અણબોલ પણ વીતી જતી, અણબોલ કા ઉમા રલા,
 એલાલ શા આપુ હવે, વેચાણ દીનના થઈ ગયા,
 નીશાનીએ શાની આપુ હવે રમા '—
 આપ પૂછો દીલને છો દીલના દીલારામ—
 ભાવનાની ભક્તિ તમે રનેહથી સ્વીકારી,
 પ્રીતિ પૂજારી તમે બાલા ઉપકારી,
 આજે ઉદય થયો બાણ-જીવનમા આજે ઉદય થયો બાણ

ભાતુહરી—

રાગ, સૌયાનો કનરે

તારણી તુજથી નથીરે જુદાઇ, શરીરદની સુખ પાસુ હું આહી,
વદન મનોહર તારે લલિતા, સૌરભ અગ જવન સુખદાર્ધ, તારણી
બ્રહ્મી વિક્રમ સ્મિત અતિ વિભ્રમ, નિરખી પ્રિયા બૂલુ સરવેરે કાઇ, તા
ત્રણસોને સાઠ ત્યાગી તુજનેરે ચાહું, તુજ વિણ મુજ ક્ષણ કલ્પ સમગર્ધ તા

ભાતુહરી—

રાગ, આશાગોડી

કામ છે દુષ્ટ વીકારી અહા પ્રભુ' કામ છે દુષ્ટ વીકારી—
હૈંદ્ર સમાન પતિ અતિ સુદર, અધપાલથી છે ચારી, અહા પ્રભુ કામ છે,—
ત્રણસોને ત્યાગી એકનેજ ચાહે, તેના ચિત્તમા છે જરી છીનાળી, અહા પ્રભુ—
ધીક પાષ તુજને, ધીક તારી બુદ્ધિ, વિપરિત વાત વિચારી, અહા પ્રભુ—

ભાતુહરી—

ભજન-રાગ, ઝીંઝોટી

છોડકે અભિમાન માન, અખ તો મનવા મેરા-છોડ
રાજપાટ સગ જુડે જનો, કયુ તુમ હોત હેરન,
નારી પ્યારી નહીં હે તેરી, મત કરના ગુમાન,—માન
જુહી પ્રીત જગતકી દેખી, મત બૂલે નાદાન,
ખાલીર રગ રૂપકુ દેખી, મત હોના શુદ્ધાન,—માન
ચલ જગલમે ભેખ ધરેગે, તજ જગત તોફાન,
જગત રવખસે જગત હોળ, ગુરસે સેના શાન—માન

ભાતુહરી—

હમ જાતે જગલકે ખીચ, જુહી હે રાજકી જગજળ,
સાધન અપના છોડકે, ઇધર મત હોના ખેલાલ.
હૈં લખ લાનત ઓરતકુ, મત ગુમાના ઉસસે કાલ—હમ
બેહેતર હૈં સ્ત્રી દીલસે, કબી હોવે ઝેરી ખ્યાલ,
અખ રાજ હમ નાહીં કરે, તુ ગજ અખ સમાલ,—હમ

ભટ્ટરી—

રાગ-લાવણી

ભરથરી આના વિચારીને તમે, કરો હુંપરે કોપ,
 વણ અપરાધે, (૨) તમે વઢો વચન આરોપ—ભરથરી
 છો શીરછત્ર, (૨) નવ લોપુ નીતિ ધર્મ,
 બંધુ ખની મમ માત છે, કેમે કર અવિહિતજ કર્મ—ભરથરી
 કંદુ વચન બાણ, (૨) શીરપર મુકોમા કોપ,
 આગળ વાત વિચારતા, ભાષ પામશો પશ્ચાતાપ—ભરથરી
 પાડવમા ધર્મ, (૨) જેમ લક્ષ્મણને રઘુવીર,
 કનક ભક્તિ તેમ માહરી, નવ જાણો બંધુ કથીર—ભરથરી
 ગણ આપ સેવ, (૨) મુક્તિ દાતા મનમાય,
 બ્રહ્મ રસ ભોગી બ્રહ્મ થઈ, કયમ તુઝ વિષયને ધાય—ભરથરી

ભટ્ટરી—

રાગ-લાવણી

દેખા નહીં કહ્યુ સાર જગતમે', દેખા નહીં કહ્યુ સાર,
 મોહ ખીસે મત લપટો ચારો, દેખા નહીં કહ્યુ સાર
 ચોદ ચોકડી રાજ મીલે પન, ત્રણાકા નહીં પાર,
 ભોગ ભોગતે ઇંદ્ર અપસરા, તુપ્તી નહિ લગાર (૨) જગતં
 જુઠા રગ રૂપમે બૂલી, કીડા કરત મગાર,
 રૂપ વીર્ય બલ નાશ હુવા તમ, નહીં હે અપની નાર (૨) જગતં
 પ્યારી મેરી જાની પીંગલા, હુમ રહા એક તાર,
 તોભી ઠીયા કૃતદની રાની, અશ્વપાલકુ ચાર (૨) જગતમે
 અધ્ય બખતકા ચેહી તમાશા, હુમ હે અપર પાર,
 બેશક ઇસકા ત્યાગ કરો તુમ ફેર પરતાના પાર (૨) જગતં
 એહી ભરથરી નાર ભરસે, બુલી હુવા ખુવાર,

એહી બેખસે જગત શીખ દઉં, નવ હુમો સસાર;
નવ હુમો સસાર—જગતમે દેખા નહીં કંચુ સાર.

ભાવહરી—

રાગ—ખરશીયા.

હાય, કેમ આ સહેશે ઉગ્રેની રાધો, ધણી થઈ છે રાજાજી માફ રાખો—ટેક.

ખાણુ લક્ષ માળવાના છે સ્વામી, કામ કોડીલા રૂપે ન ખામી
ગૌર આજે બહુવ શી જમીરે, હાય કેમ આ—

એક ખાણુ કૃષ્ણ તમારી રૂએ, ચંદ્રકળા ચોધારા નીર યુએ,
ખાણુ સુખે ન આજ કોઈ સુએરે—હાય

મેહેલ મેહેલે વિલાપ છાયો છે, પવન શોકનો સધળે વાયો છે,
કળકળતા ખાખએને બાષએ છે રે—હાય

ખાધે લટકી શી બગવી ઝોળી, આવ્યા વસ્ત્ર ક્યા જેઠ ઝોળી,
હાય હમડામા પ્રમટાવી હોળીરે—હાય

નથી વિક્રમ બાઈની કમ આશા, કીધા કમ્મે એવારે તમાશા,
એણે ખીળ જગલ ક્યાઈ વાર્યારે—હાય.

ધણી નોધાગ અમને કરોમા, આવુ અણુધાયું પગલુ ભરોમા,
જોગી જીવતા ચિતામાં ધરોમા રે—હાય.

ભાવહરી— પીંગળા અને ભરથરી, નો સવાદ

ધીક યુવા ધીક મુજને, ધીક કામ વિકારજી,
જેણેરે જીવાવી મને સત્યથી, કર્યા નીચ વિચારજી,

બેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

ક્ષમા કરોરે રાજ રક છુ, નારી અશ્વન જાતજી,

અન્ય વખત એવું નહીં કરે, લાજ્યા માતને તાતજી,—બેખરે
કપટ રૂપીરે રાણી પીંગલા, એથુ ખોલે વચનજી

રાજદે તબ્યુ તુજ કારણે, જો વિચારીને મનજી,
 બિક્ષા દેને મૈયા પીંગલા ..

તુંરે ખોટી ને ખોટું રાજ છે, ખોટા સારા સસારજી
 અલખ જગાવુ વન એકલો, જેથી પામુ ઉદ્ધારજી - બિક્ષા.
 * રહોતો રાજ રસોઈ કરે, જમતા જાઓ સ્વામીનાથજી,
 ક્ષીરરે નીપજવુ ક્ષણ એકમા, જમીએ આપણુ સાથજી - ભેખરે
 મઢીરે કરાવુ રમ મહેલમા, રાખુ ગુપ્ત અવાસજી,
 જેમરે જાણે નહિ જમતામા, સાધો જોમ રહી પાસજી - ભેખરે
 + મહેલરે તારાને રાણી શુ કરે, કેવો ગુપ્ત અવાસજી,
 ક્ષીરરે ભોજન તારે રાણી શુ કરે, નથી ભોમની આશજી - બિક્ષા
 વાસી જગલના જોગી અમે, નહી ગ્રામમા વાસજી,
 વિપની વેલીથી અળગો રહુ નહિ નારીનો પાસજી - બિક્ષા
 - ભગવા જોઈ રાજ ભરથરી, દાવાનળ દીધ થાયજી,
 માછ કહો ન મારા કથજી, લાગે દેહમા લાચજી - ભેખરે
 - વધુરે શુ વડું રાણી પીંગલા, કરે અરે કેટલો ઉચ્ચારજી.
 બધુ જેવોરે બધુ તબ્યો, મારો વચનનો મારજી,
 —હવેરે રાજને રાણી શું કરે !

+ વાકીરે વિધાતા અને જીલવી, લખીયા લેખ લલાટજી,
 આનુરે પ્રાચશ્વિત હવે હુ શુ કરે, મારગ આપો પૃથ્વીમાતજી - ભેખરે.
 ત્રણશો નારીરે અન્ય આપની, માલવપતિ મહારાજજી,
 એકને કારણે એને નવ તબ્યે, પાપી પીંગળાને કાજજી - ભેખરે
 મોહ છોડી દે રાણી પીંગળા, પ્રીતે કરે સતસમજી,
 મગુરે નથી કોઈ કોઈનુ, આ સસાર પતગજી - બિક્ષા.

દેતી હું તો દે સુને, નહિ તો કરૂં મૃત્યુ લાગજી,
 યુદ્ધ મારારે રોશે મરે, ચાલી જાય જમાતજી—મિલ્યા
 ભવહરી— (રાગ-જશવે સીતમકુ સમજનાર હું)
 પિતાજી આ કોપ તમે શો કર્યો, જોગી વેષ આપુ, શીત્તે ધર્યો,
 મરી ગઈ છે માત, વળી જાઓ તાત,
 પિતા ઓથ કોની છે, ઓરમાન માત,
 ન આપી કરી આપુ જશો નહો,
 પિતા પાછળ નહોં જીવું હું તો સહી,
 રા' માડલીક—

કરીયે ના વિશ્વાસ કાયા માયાનેા કદી,
 મગજળ કેરા મોહ, શા લાગ્યા તને માડલીક,
 ચીરજીવી નથી તારી, અમર નથી કાચારે,
 વડી બે વડી માટે, શું બગાડે મતી ?
 બગાડે મતી તું શાને, જ્ઞાનાગઢ પતી—ધડી
 રૂપે રંગે શું લેભાણે, ભરમે કરતા જુલ,
 રૂપે રૂડા રળીયામણુ—પણુ એ શીમળાના ફુલ—ધડી
 રા' માડલીક—

કોઈ કહેજો—જોગીડાને જઈને હો રાજ,
 મધુવનમા ઝુરે તારી બાલા જોગણુ.
 વિરહ અગારે સળગે, આપુ ન દન વન—મધુ
 એની આખે શ્રાવણુને, ભાદરવેા ઝરે,
 બાલા રસીયાના રાગે, એ રોતી રે,
 બહાલ અતરમા હોય તો, હોજો લોચન—મધુ

૨૧' માડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ ઉજવળ કરવા, ક્યારે ઉમરો દિવ્ય પ્રભાત' (૨)
અધકારના વાદળ ભેદી, યદુકુળ મણી દીન મણીના સુણથુ' અ સી નાદ, (૨)
દેશ દેશની મધુરી મૈયા, દિવ્ય આમારી ભારતભૂમી,
સુર મુનીવર યુગ યુગ પોષાયા, જેના ચરણ સરોજ ચૂમિ,
એવી અમ જનની જગ વિખ્યાત, ભારત માત—દિવ્ય

પુ ડલીક—

હમણા તો નથી નવરાસ ગુરરાજ, અમેા ધડપણમા ગોવોદ માથુ,
મરણ પછીની વાતો કરો છો મોટી, ત્યારે હમણા શુ પહેરવી લ મોટી
વાત થાય જે ઉધારની તે ખોટી, કેમ સ્યામલાલ સાચુ . ચાર ધડ૦
હજુ બાધવા છે મારે ક છક માળા, હજુ ચાલુ છે દશ વીશ મીલવાળા,
ધર તાજ કરી કુકવા દીવાળા—કેમ સ્યામલાલ સાચુ ચાર ધડ૦
જ્યારે ચાલશે નહીં કાયા હમારી, ત્યારે શાબળીયુ કયા આ તમારી
મળે નારી નહિ તો રહેજે બહારી—કેમ સ્યામલાલ સાચુ ચાર-ધડ૦.
સ્વદેશ સેવા—

અલી આમ રીસાઇ એ, સમય નીહાળી નાવલીયાની સગે
પછી આવી મનાવે, બિન્ન બિન્ન ભાવે, છણકી મદનના જગે,
વાહ વાહ સામજ—(પછી)

વદન હરતુ કરી ચચળ નયનો, મધુર શબ્દમરમાળા—
માન મહીં મરડાતા જતા, છળીએ સ્યામ રસાળા—(એમ હા)—અલી
કરગરતા જે આવે ક થ તો, છલગ બરીયે છેટી,
બહુ તાણતા તુટે (માટે) આવે જપએ મોટી—અલી૦

સ્વદેશ સેવા—

અમે સહુ એક ઝાંડની ડાળ,
 નથી જીવંત અમે સહુ ભાષ, એક માતના બાળ,
 હિંદુસ્તાન છે દેશ અમારો, ભારતી માત અમારી,
 નવ કરીએ તેને માટે આ, જન અમારી પ્યારી—અમે
 હિંદુ મુસલમાન, પારસી ચાહુદી, ખ્રિસ્તી જાત અનેક,
 જાત જીવી છે રહી અમારી, પણ અતર છે એક—અમે.

રાજ સંભાળ—

રાજ તારા હુમરીઆ પર બોલે ઝીણા મોર,
 મોર જો બોલે પરેયા બોલે, કોયલ કરે કલશોર (૨) રાજ.
 માઝમ રાત વીજલડી ચમકે, છાપ છટા શી ધનધોર (૩) રાજ.
 “કોકિલ કલરવ તું કરી, બળતીને નવ બાળ,”
 “હુ સુતી પિયુ વિરહમા, હેડે હેડે જવાળ”
 બાપ મીરા કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર તુ મારા ચિતકાનો ચોર રાજ

રાજ સંભાળ—

નાગ વેશે નાથ તમારા રૂડા રૂપ સોહાય,
 રૂપ મોહાય જોતા લલના લલવાય નારી
 લટકે મટકે જ્યાં ચાલો, નખરે જ્યાં નયન નચાવો
 લયકે કમર લયકામ જાય હાય નારી
 રામા નંદ આને કેવી ? હંદમા શી દેહાણુ લેવી ?
 હંદથી હંમેશા હાંની થાય, થાય, થાય . નારી.

મીનળ-મુળલ—

અમર રહો અમ અમગુગી સમ, નદનવન વાડી, આ ગુજરાતની વાડી
કૃષ્ણચંદ્રના બસી નાદમા, ગીરા ગુર્જરી ડોલે,
જેના સતાનો ઉચ્ચારો, વેદ મત્રના બોલે,
દેવતૈ ગુજરાત જગતનું, જ્ઞાન કરાવે બ્રહ્મકર્મનું,
જેના પાને પાને લખાયા કર્મયોગના લેખ
' અહીંસા પરમોધર્મ ' આપણ, જીવનસુત્ર છે એક-આ ગુજરાત

મીનલ-મુળલ—

અમારી કુનવાડીમા રાજ રહો અતિથી અમારી તે મણી તમારી—
અમારી કુનવાડીમા દયાના કુતારા
અમાની કુનવાડીમા પ્રેમનાજ ક્યારા '
રસવાળી, રસાળી, લલીત હુકવાળી—અમારી
અમારી કુલવાડીનું મધુક આ પખી,
સ્વતન્ત્રતા નિર્દોષતા, મૃદુતાનું સગી
એના દોષને વિમરજો, તમ હૃદય સ્થાન દેજો, એજ માગણી અમાની-અમારી
મીનળ-મુળલ—

માન પાન દામ અને ખોટા દમામની, મોહિની ઉપા મન મોહ્ય,
હવેલી લેવામા ગુજરાત ખોલ્યુ
માન પાન દામથી આઝ્યા પ્રકાશમા, ગપામા નામ અમે જોયુ
જાણ્યા છતા તમે પડતા કુવામા, આતે તમારો મોહ કેવો,
મરકા વીના ન બોલાવે કોઈપણ, આ છે જમાનો એવો
પરતત્ર એવા ચવાની જરૂર શી ? કારણ દરમારમા પહેલી છે પુરશી
ધરીએ અમલ કરીએ હુકમ, દોડાવીએ ટમટમ,
બસ દમ, બસ દમ, બસ દમ, દમ, દમ, બસ દમ,
કપાળે આપ્યોનું કામળ લોલ્યુ.—હવેથી

સંસાર નૌકા—

સ્નેહ બીની તે કથો છે ઠાર, ઓ મૃગનમની સ્નેહને સ્વીકાર,
 તુ રઢીયાળી, રાધા પાંદરી, કાન' કવર હું કાળો,
 તન સરીતામ સ્નાન કસવી, હેહ સરળ કર મારો
 જાન સાન જુલો શુ ખેડા, મતી ગણ કયા મારી,
 ઉપદેશક થઇ આપ બને છે, આવા અત્યાચારી—
 તપ બળ મારૂ અર્પણ તુજ પર, તન મન નાખુ વારી,
 શ્વેત હૃદય મારૂ કરવાથી, મેક્ષ મતી છે તારી
 ધરમી થઇને અધર્મ કરતા હર ધર્મરનો ધારો,
 નર્મના કીડા ધર્મના બક્ષક, ધીક ધીક છે જન-મારો

અખજોના બધન—

ધેન નયન નચાવત પ્રાણુ, સ્વામલા તરલા,
 સરમાળા કામણુ કરનારા, ન્યાગ એ નવલા
 લોહચુ મક પાન, ગુમાન મહલાલા—ધેરા
 તીરછા તીરોનો માગ, ત્રયા હૃદયના તાર,
 દિલકા વિધી જાય કટાર, એ નેનોની અમીધાર, ઝીલો નેહથી રસીના—મેગ
 અખજોના બધન—

પ્રીતિરસ જ્યા ઉભરાય, ને અકળાય અલખેલી,
 મધુરા શા નેન નચાવી, હું ભોળીને ભરમાવી.
 પગવશ તે કાંધી કાય, જે તણસાય રસવેલી,
 વચને, મને બાધી, હવે સરમાવે,
 ગસના ઝરણા રસનાજ અજન ઉભરાવે,
 હર ધડક ધડક અતી સમ, મન મુઝાય થઇ વેળી.

અબજોના અંધન—

મીઠી મીઠી મુરલી, બહાલી એ મુરલી, પ્યારો કનેયો બળવે ।
મીઠી મીઠી શી વાતો સુણાવે । ગોરી મહીયારી નૈયા નચાવે ।
દિલ શાને કુમાના લખવે ? હૈયા રસીલા છુપાવે—મીઠી
હું તો અબજી, ઠગારો કહાન, ફસાણી, અબજી, દીવાની,
ધવાણી, અમારી જીવાની, પ્યારી પ્યારી બતિયા, છલકાતી બતિયા,
લુચ્ચો બનાવે મનાવે, પટાવે, બસી બળવી બૂલાવે—મીઠી.

આગ્યોદય—

મૂત્રા લોકો અને દહાડે દાંડે અનાડી,
જૂએ નફટ થઈ આખ કરી બાડી—મૂત્રા
હોય વરસ બારનો, કે સાદના સુમારનો,
હોય જણ્યો મોચી, હજમ કે કુબારનો—મૂત્રા
મૂખના ખોખારથી, આખના પલકારથી,
સાન કરી બેલાવે જ્ઞાન જેના પ્યારથી ધીમેથી ખેચના સાડી—મૂત્રા.

આગ્યોદય—

મને વરવાની આશ્રમા, જોને વર પેલા સલામો ભરી ગલા—મને
જોબનનો નવરમ ચડ્યો તને અગમ્યે સખી,
ખીંદ્યુ અનુપમ રૂપ મનોહર—પેલા સલામો.
મીઠા સુણાવે ગીત ફાગણ જો પ્રેમના, શ્રુગારો મોકલે વસત આ
બને રસીકવર બાઈ મળ્યા તને ખોળે ઠાક થને ?
વરને વસ તને ? ખેલાવશે તને—પેલા સલામો.
લુચ્ચો પવન મારે અંગે લપટાય છે, ભમરો આ કપક કહી જાય છે.
ગાડા મન્યા છે બેડ તારી મિઠાશમા, રસના ઉદ્દાસમા,
બાકુના પાશમા, ખેલે વિલાસમા—પેલા સલામો.

ભાગ્યોદય—

ઝોચીતા કુચુમ બાણ મારી ઝો ખારી, રમીશે કહાન કયા ગયો ?
મીઠા બોલ બોલી ફસાવી છમીશે કાન કયા ગયો ? હુ હુ હુ અકેની મનમા,
અરે હા, છુપાયો કયા લાડીશે ?—ઝોચીતા
મટુકી લાઘ હુ તો ગમતી મહી વેચવાને, છુટી લીધી નહલાશે,
જુલેલી ફસેલી, થે ઘેની છમેલી, બતાવો રસીશે કયા લાડીશે ?—ઝોચીતા

ઝે'મા શુ ?—

છે મમજ સમય બળવાન, ફેરવે ફેશનનું એ સુકાન—છે
કસકસતી કચુકીની તો, પ્રમદાએ કરી હુસ બાય,
પારસી જેવા પોલકા, ત્યા તો આંખા ફેશનમાય
ટકાઉ ફેશની સાડી સુંદર, બોયકોટ થઈ ત્યાય,
સીફ્ટાન ને એ સ્થાન મળ્યું, જેથી સર્વાંગ દેખાય.
અખડ કેશકલાપ ચિન્હ, સૌભાગ્યવતિનું ગણાય,
આગે બાલ કપાળ ઉપરના, સેતુન માહી કપાય
પવન તેવી પુઠે નહિ કંઈ હાણુ—ફેરવે.

જો તમારે જીના પુસ્તકો વેચવા હોય તેમજ નવા કે જીના ખરીદવા
હોય અથવા સંખ્યાબંધ પુસ્તકો માત્ર નામનું જ ‘આહુ’

ખર્ચી વાચવા હોય તો આ શરનાસુ નોંધીશો -

કંકર, હરિલાલ અને પ્રાણુલાલ, બુકસેલર્સ.

૬, સ્ટેશનરોડ—મુરત.

ગઝલ-કવ્વાલી.

વીર કુણાલ—

રાગ-ગઝલ

નેયો જાનો આ કલિનો, પાપનો વિસ્તાર છે,
જ્યા ત્યા જગતમાં પાપનો, જામી રહ્યો અધિકાર છે
સારા ખીચાગ ખાય ખતા, દુર્જનો પુ જાય જ્યા,
મરવા પછી સદગુણ ગણે, દુનીયા અજાય નાદાર છે.
સતયુગ જાતા ધર્મને, કાપર જતા યજ્ઞો ગયા,
ત્રેતા જતા તીર્થો ગયા, કલિમાં કપટ ભડાર છે.
માતા વિપયના પ્યારથી, સુપુત્રને ચલાનાર છે,
કાળા કરવે કૃત્ય કામી, પ્યારરે ધિકકાગ છે.

ધુલ્લદેવ—

રાગ-ગઝલ-કવ્વાલી

પડતી હવે મુજને ખમર, તુ મા, જણાયે હર્ષ નહિ,
આ જગતની જ જાગની, ચતુરાષ્ટ તે દીગી નહિ,
જ્યા પ્રેમ મારો ઝગહળે, ત્યા તે દીવો બદલો ખરો,
ધરખારને છોડ્યા વિના, યુક્તિ કશી સુજી નહિ,
હવે તો જો જરા ભગી (૨)

ચોળા વિજૃતિ અગ, અન્ધો શુ ચોગી (૨) સમાધી જૂઠી કે ત્યાગી (૨) હવે.

વિલાસી મહેલના વાસી, તને આ શી લગન લાગી ? (૨)

મધુરા પુષ્પને ત્યાગી, અલ્યા કાઠા શુ હીન ભાગી (૨)-હવે તો.

હાડી આશ્વ ધારીને, મે, તારો સમ હાથો તો (૨)

ભગ્નો દહ છુલાવી બે ' વિનાગી શુ ગયો ત્યાગી (૨)-હવે તો.

વીર કુણ્ડાલ—

રાગ-ગઝલ

સમય જો હોય સારો તો, સકળ સસાર સારો છે,
 સમય સારો સધાળ્યો ત્યાં, નહીં સમાર તારો છે,
 સમય પર જો મહારાજ સમય પર તે ધરે ભગવા,
 સમય પર ખાય તે ધકકા, સમયનો રગ ન્યારો છે,
 ચડે તાલજ ચડે ભગ્ની, ચડે જોગન વધે લક્ષ્મી,
 નીચા તે પડી જના, સમયનો રગ ન્યારો છે,
 સમય સારે ન સારે જો, કરે તે સહુ ગમારો છે,
 અભાગી ખાય તે ખત્તા, સમયનો રગ ન્યારો છે,

રાજ તિલક—(સ્વરાજ્ય સિદ્ધિશાખા) ગગ-ગઝલ
 સુતરને તાતણે સ્વાજ્યની સિદ્ધિ સમાપ્ત છે ।
 ડાઁ આ ઝેગીઆથી તો, અમાગી બાદશાહી છે ।
 ન્યત્ર ત્રિદિને ગણે, શરીરો રકના દાકે ।
 આપે તહુ ન્તી તો અમારે બાદશાહી છે ।
 ગરીબી હો, ફકીરી હો, અખડિત આત્મ શ્રદ્ધા હો ।
 “અમૃત” અમારૂં ગદી જો, અમારે બાદશાહી છે ।

સ્વદેશ સેવા—

રાગ-ગઝલ

નુજેલા થી પ્રભુજીએ, મનુષ્યો સર્વ સરખા છે,
 નથી કોઈ હિ ચકે નીચા, જીવન તો સહુના સરખા છે ।
 પ્રભુજીની જગતવાડી, તણા કુનડા સહુ જીવો,
 શુભધીયો બરેલા સહુ, સમજીએ તો એ સરખા છે ।
 વિષમ આ ત્રિશનો-વાયુ કરે જીવ દોધીને ઘેના,
 ન મનહરે દોષ માનવનો, સઙ્ગ આત્માઓ સરખા છે ।

રાજ નિહાક—(કુદરતી એકતા) રાગ-કબીર

સહુ ૧૭૪૬ ખુદાના છે સહુમા તુર ખુદાનુ છે,
અગ હો હિંદુ યા મુસ્લીમ, સહુ ક રત ખુદાની છે,
પદો પુરાણુ, યા કુરાન, અવસ્તા, આઈમલ, ઈન્જલ,
સહુમા તેજ છે સરખુ, સહુ કુદગત ખુદાની છે,
જપો મુખ નામ, કે રહેમાન, અગર જ-થોસ્ત, કે ઈશુ
જુદા છે નામ એ તો પણ, સહુ કુગત ખુદાની છે
પ્રભુ છે કાશી કાઆમા, મદિરા, ને મરગોમા,
હરી હકતાના એ 'અમૃત,' સહુ કુદગત ખુદાની છે

અરુણોદય—

રાગ-ગઝલ

અણુમોલ પળ વીતી જતી, અણુમોલ કા ઉલ્લાસ રહ્યા ?
એ વાણ શા આપુ હવે, લેચાણુ દીનતા થઈ ગયા,
નીશાનીઓ શાની આપુ હવે સ્વ મ ? આપ પૂઠો દીનને છે. દીનતા અગમ
બાવનાની મનિ તમે સ્નેહથી સ્વીકારી, રીતિ પૂનરી તમે મ જા કીકારી
આજે ઉદય થયો બાણુ-જીવનમા આજે કય થયો બાણુ—

સુર્યક્રમારી—

રાગ-ગઝલ

પકડના જાળમા કિદર, બરાથો સર્પ તે અર
હર્ષ મોડા મદલ ખચ્ચર, અમારી આમ માન છે ? (પગ ને થકુ કેમ ?)
ખીજણા નાર નખગળા, મુઝણા જોઈ ગોટાળા
પછીથી પુછડાવાળો, મળ્યો તો આમ બાનત છે ?
તમારા કબૂતર સહ ટળશે, અવસ્થે ન્યાય પણ મળશે,
તમારા શત્રુ સપડાશે અમારી એ કબુતર છે ?
તમારી એ કબુતર છે ? અમારી આમ બાનત છે ?

પુહલીક—

રાગ—કબાલી

જ્યારે પડે આકૃત શીરે, ચાહનાર પણ આધા ખસે,
 જેને પડે તે ભોગવે, બીજા ઉમા રહામા હસે,
 ચંદતી મહીં, તો હાથ' હા, કરનાર જગમા લાખ છે,
 પડતી મહીં દે સાથ જગમા, કોક એ વીરલા વસે
 જે બન્યા પોતેજ મુરખા, તો બીજાનો વાક શો,
 તે બળે નહીં કેમ થઇ જે, અધ અગિનમા ફસે,
 આજ ખુદી આખથી, જોયુ—સમા સહુ સ્વાર્થના ।
 જાણ્યા છતા મારા સમા, ભોળા દિવાના થઇ ફરે—

વીરવીજય—

રાગ—ગઝલ

લગાડી મોહીની દીલની, મને વહાલે વિસારી છે,
 સુકાતો બાગ જોખનનો, કપાતા કાળજા કુણા,
 તુડી દીલની લગામે તો, પછી પુરી બીમારી છે—
 ચતા ના જોહયા વહાલા, કરી વાચલ જીમગ મારૂ,
 થશે ચુરા જીમરના તો, ગુન્હેમારો તમારો છે—
 ગુન્હા લાખો હશે મારા, દીનાર તે જના પ્યારા,
 દીવાનીપર કયા લાવો વિનતી એ હમારીછે—

વરીવીજય—

રાગ—ગઝલ

તમેને જે તમાગથી તમારો દેશ પ્યારો છે,
 ન તમશેા ધર્મ નિતી તો, વિજય અતે થનારો છે ।
 હશે જે સ પને સમતા, વળી કર્તવ્યને હિમ્મત,
 તમારા ભાગ્યનો આખર, ચમકવાનો સિતારો છે ।
 જશે એ રાત અધારી, ચમકતા શૌર્યનો ભાતુ,
 ઝુંડિ ચાહે મ કની રણમા, વિજય ડોકો તમારો છે !

વીર કુણાલ—

રાગ-ગઝલ.

અમારા દેશને છોડી, અમે ચાનાર પરદેશી,
હૃદયને મેળવી લેશે, અમારા પ્યાર પરદેશી
થયા દુર્ભાગીયા એવા, તબવી દેશની સેવા,
બટકથુ પારકા ધરમા, બની લાચાર પરદેશી,
અમારા ધર્મ નીતિથી, અમારી સત્યરીતિથી,
અમે સત્કર્મથી ચઢથુ, હૃદયના દાર પરદેશી.
અમારા દેશ જીધુએ, અમારી જન્મ ભુમીમા,
હવે છેલ્લા પ્રણામો છે, અમે હૃદયપાર પરદેશી '.

ભુદ્ધદેવ—

રાગ-ગઝલ

તમને ધટે નહિ આવુ કાન્ત ' તમને ધટે નહિ આવુ,
આશ્રિત પર શુ રિસાવુ કાન્ત ' તમને ધટે નહિ આવુ,
માનસ સરના રાજ હસ તમે, મુક્તા કુળના ભોગી;
કમળ કુસુમ સમમેજ સુવાળી, મુકી તમે થયા થોગો -કાન્ત
જે સરવર જળ પાન કર્યા ત્યા, કટક કદી નવ ધરીયે,
સુખ દુખમા નિશ્ચિન અનુસરતી, કિ કરી કયમ પરહરીયે -કાન્ત '.

પૃથ્વી પુત્ર—

રાગ-ગઝલ

નથી પરના જીવન ધનની, કના અતે ચનાર છે
તો સ્વામીના વચનપરથી. સમર્પણ સૌ અમાર છે-
અખિલ જગમા વીરલ મિત્રો, વિરલ આત્મા સમર્પણ છે,
પરાયે આ જીવન દેવુ, વિરલ જનનેજ પ્યાર છે,
બને સુરમે નયનનો તો, નયન મારા ધર ચરણે,
બને જીતા તપાના તો, શરીર સ્વામી તમાર છે -

રાગ સહ્યાજ— રાગ-ગઝલ

પ્રણય અમૃત પીનાગને, મરણ દરકાર શા માટે ?
 હુબ્બા છે તે તયાં સાચા, પછી ભવપાર શા માટે ?
 તમારે એક આસુને અમારા આંસુના સિન્ધુ,
 બરાબર છે, પછી બાકી જમાઉંધાર શા માટે ?
 જીવન જે પ્રેમના ખોયા, મરણ જે પ્રેમના નોયા,
 ગજવીએ સ્વર્ગ પહોં પેમે, પછી અવતાર શા માટે ?

મીનળ-મુગ્ધ— રાગ-ગઝલ

જગતના જાણુ બેદુઓ, રસીક દિલના દીલાવર કો,
 બતાવો કે ઈ તો આશક ? . . . જગતના
 કંઈ તન મન રૂંડ કુલ, આપુ માગો જે તે મુલ.
 ઝરે આ દુમળુ જુલજુલ, બતાવો કે કોઈ તો આશક ?
 મૃદુ આખડી આજી, ગુથી વેણી કુલકાવી
 કચુરી કસકસા બાધી, બતાવુ-કોને તે આશક ?

વીર કેસરી— રાગ-ગઝલ.

ખા તે હીંદના સતાન, લડે જે હીંદને કાળે
 લડે જે હીંદને કાળે, મરે જે હીંદને કાળે,
 હુમાતો દેશને દેખી, મૃચડે વારે ઉમગેથી,
 પ્રભ કે બાદશાહોથી, જીએ જે હીંદને કાળે,
 ન મોહો માયા મહોમતના, ન શોભે માલ દોલતના,
 જીવન જર પ્રાણ મા પલના, તજે જે હીંદને કાળે,
 ચતો ધર્મ સ્તતો જય છે, કરો યાહોમ શો બય છે,
 અમર તે શાય છે નિશ્ચયે, મરે જે હીંદને કાળે

અહલ્યાપ્રાર્થ—

રાગ-કબ્જાલી

હુનીયા તણા દિવાના, દીવભર મનઝો નુઝ,
 છુટે જીવનની દોરી, આગા છતા ન છુટે—
 બાળક મટી યુવાની, આવે બચે દિવાની,
 તન ધન મળે તરછી, આગા છતા ન છુટે—
 આવે પછી ભુલપો, ધોળા ચતા નીમાળા,
 રે' બાકી લાઠી લાળા, આગા છતા ન છુટે—

વીર કેસરી—

રાગ-મઝન

હુ પદ તજે હરામી, હુનીઆ નથી સદાની,
 જર જોર ને જીવાની, સહુએ થવાની ફાની,
 સાચી સલાહ માનીરે, જગણી કરો મનની,
 મમતા મુકોને પ્રાણી સહુ અતે ધુળધાણી
 આ જીકી જીદમાનીરે, સ્વપના સમી લ્યો જાણી,
 કોઇ આજ કોઇ કાલે, પગલોક પથ ચાલે,
 જમ દુત આવી ઝાલેરે, હુનીયા હુમી જવાની
 વીર કેસરી—

રાગ-મઝન-કબ્જાલી

ચતાર ના ચવાનુ કહે નજીમી કોણુ એવો છે,
 ન જાણ્યુ જાનકી નાથે, સવારે શુ ચવાનુ છે ?
 હતી શાલ્યા રૂપે અહલ્યા, જગતમા વાત જાહેર છે,
 ન જાણ્યુ જ્ઞાની ગૌતમે, સવારે શુ ચવાનુ છે ?
 હતા કૌરવ અને પાંડવ, જગતમા મહામળી ચોદા
 ન જાણ્યુ બીજમ જેવાએ, સવારે શુ ચવાનુ છે ?
 રમ્યા જીગડુ સહુ સાથે, વિજીતી સો ગયા હારી,
 ન જાણ્યુ ધર્મ જેવાએ, સવારે શુ ચવાનુ છે ?

પૃથ્વી પુત્ર—

રામ-ગઝલ-કબ્રાલી

લોકો કહે છે કૃષ્ણ કર્તા, અકર્તા સાક્ષાત છે,
 નો ધ્યાન દહને સામળો આ અન્નયખીની વાત છે—
 ખાડવને ખાલ્યુ અળ્હુને, લકા હતી સોનાતણી,
 હનુમાનજીને પૂછે, ત્યા આદ્યો લંપાત છે—
 ખાલ્યો નકામો કામને, બેમાનમા શ્રી શકરે,
 દારિદ્ર જમતુ ખાળવા, ના કોઈની તાકાત છે—
 આ કોલસાનો બેદ એ, દારિદ્ર ખાળો દેશનુ,
 નો કૃષ્ણથી એ ના બળ્યુ, તો અન્નયખીની વાત છે—
 બ્રહ્મરૂપિ સમ વિદ્તામા, ત્રિપ્ત આ સાક્ષાત છે,
 કલટા તણુ સુલટુ કર્યું. એ અન્નયખીની વાત છે—

મીનજી મુળજી—

રામ-ગઝલ

પાળે પ્રજાને પુત્રસમ તે દેવસમ પૂજાય છે.
 મશગાન એવા નૃપતિઓના, દેવતાઓ ગાય છે.
 જગતમા પાળે પ્રજાની હિત, તૃપ્ત એ જાણે ધર્મની રીત—જગતમા
 જે ન્યાય આપે શીખવે, રામ થવા તે થોગ્ય છે,
 વિદ્યા કળાને શીખવે, રામ થવા તે થોગ્ય છે
 અકૌશલ છે પણ એટલો, કે કોઈએ ના કામના,
 રામ બધા ધર્મો જુલો રામ, રહ્યા એક નામના.

મીનજી મુળજી—

રામ-ગઝલ

વચન આપી ન પાળે જે, પોતાના કહીને મારે જે,
 એવા ઠગ સ્વાર્થી સાથે, કહો સહવાસ શા મારે ?
 કૃપથી લાગે રૂપાળા, પરંતુ હૃદયના કાળા,

હવે જાણ્યા છતાં પણ ધા-સહી સહવાસ શા માટે ?
 અમી કહી ઝેર બહુ દીધા, બરાસે તે અમે પીધા,
 જીવન નિર્દોષના લીધા, છતાં સહવાસ શા માટે ?
 તવંઝર હો કે હો મ્હોટા, બલે હો દેશના સુખા,
 ય્યા મરીબોની જાણે ના, પછી સહવાસ શા માટે ?

મીનલ સુજાલ— રાગ-ગઝલ-કબ્રાલી
 પટેલા તાર વીણાના, તે બધાશે ફરી પાછા, (૨)
 કુટેલા પ્યારના વાળ ન સધાશે કદી પાછા
 દીવાલોમા પડ્યા ચીરા-તે સધાશે ફરી પાછા (૨)
 થયા ચીરા જીગરના તે, ન સધાશે કદી પાછા
 પડ્યા જે મ્હોતના સુખમા-કમા થાયે ફરી પાછા (૨)
 છવાયા બેવફાથી જે, ન સાળ થાયે તે પાછા
 પડેલા ઝખમના ખજરના-પુરાયે તે ફરી પાછા (૨)
 પડેલા જીલ્મના ધા તે, ન રજાયે કદી પાછા—

મીનલ સુજાલ— રાગ-ગઝલ.

છે આસુડાની જીન્દગી તે. આસુડામા વહી જશે,
 બલે રનેહના કે શોકનાં પણ આસુડામા ભળી જશે
 પ્રીતી તણુ રૂઢીર અશ્રુ ઢિંચુ વહે નસ નસ મહીં,
 આ જીન્દગીમા હર્ષ કે, -હૂમા હવે કંઈ રસ નહીં.
 જન્મની બાલ જોગણુ આ પ્રવાસી પ્રેમ આલમની,
 સતારે શીદને બાઈ જપુ માળા હ વાલમની
 પુજારણુ ચીત્રપટમા આ વીરાજેલા વીલાસીની,
 લીખારણુ પ્રેમની હુ તો, હૃદયવનના કલાપીની.

સત્ય પ્રકાશ

રાગ-ગઝલ

શીયળ, સદ્ધર્મનું પાલન, મહા શાન્તિ પતિસેવા,
 સહનશીલતા વિના સ્ત્રીના, હૃદયભંડાર સૂતા છે
 સ્ત્રીચોરિયત સદ્ગુણો વીણુ સહુ બણ્યા પણુ ન ગણ્યા ગણવા
 વૃથાએ ભાર બણતગના, જીવન સરકાર સૂતા છે
 ખરી શોભા ન વસ્ત્રોથી ન સુદરતા ન ભૂષણ છે,
 ખરા શણગાર સદ્ગુણના, વિના શણગાર સૂતા છે,
 મળે કે ના મળે પ્રીતી, ટળે કે ના ટળે દુઃખડા,
 છતા સ્ત્રી ધર્મ તજવાથી, અરે અવતાર સૂતા છે

સ સાર નૌકા—

રાગ-ગઝલ.

બહે બહુ બાવથી સીખે, શીખેલુ વ્યર્થ તે જાએ,
 કરે મહેનત છતા સોનુ, ધન્યુ તે ધુળ થઈ જાએ ?
 લખ્યુ વાચ્યુ બણ્યા-ભૂંગાળ, ને ઇતિહાસ અનલોક્યા,
 વળી હીસાગ ગણવામા, દીવસના-દીવસો રોક્યા.
 સફળ એ જાણુ અતર, બધુ છે ધુળ પર લીંપણુ
 નથી સદ્ગુણ તો-શિક્ષણ, નકાસુ સર્વ કહેનાએ.

દેવી પ્રભાવ—

રાગ-કવાલી.

વખત પલટાય છે જ્યારે, બધુ પલટાઈ જાયે છે,
 ખતે છે રકના એ લુપ્ત, નૃપાળો રક થાયે છે
 જમાનો તે ગયો જુનો, હવે નવચુગ આવ્યો છે,
 નમળ તા ન્યાય પણુ પૂગ, ગરીબોતો છુદાયે છે—વખત
 નથી એ દોષ કોઈનો, ખરેખર ખુશી કિસ્મતની,
 હતા જે બક્ષ સિ હોના, શિયાળો આજ ખાયે છે—વખત

અમળેના બધન-

રાગ ગઝલ

ગરીમી જ્યાં વહે મગા પ્રભુના ત્યાં ખરા બદા,
 વરે ત્યાં કીર્તિ આનંદ, સરે ત્યાં સ્વર્ગની મગા.
 ગરીબીએ લખ્યા ઇતિહાસ, ગરીબીની વિધાના દાસ,
 ગરીબી છે જીવનની આરા, ગરીમી છે જગતનો ધાસ.
 ગરીબીથી રિવેકાનંદ, ગરીમીથી દયાનંદ ચંદ,
 ગરીબીમાં હતા ગોપાલ, ગરીબીમાં દીપે છે લાલ,
 મહા જે હિંદનાસી નામ, ગરીબીના કર્મા પયપાન,
 ગરીમી હિંદ દાદા પ્રાણ, ગરીમી ગાધીજીના જન

બાગ્યોદય—

રાગ-ગઝલ

દિલ મારે આ દીવાનુ, ફટકયુ ફરે છે ક્યા ક્યા ?
 જેમ જેમ લગામ ખેચુ, જઈ જઈ મરે છે ક્યા ખ્યા ?
 પૂનાઈ પીજરામાં, હુ પખીણી ખુશીથી,
 તોએ પગડી પાખો, ફેકટ ફરે છે ક્યા ક્યા ?
 જીવાની આ મુઝાવે, પણ સત્ય કેમ છોડુ ?
 તોયે હૃદય પ્રયજીની, પ્યાલી ભરે છે ક્યા ક્યા ?
 ક્યા ક્યા જીગર ચીરાયે, ક્યા જીદગી મુકાયે,
 જાણુ ન આખમાના આસુ, ખરે છે ક્યા ક્યા ?

દીવાન—

રાગ-ગઝલ-કબીરી

આ ફુનિયામાં ગણાતા રામને રહેમાન,
 જીદા થયા બપોરે, બન્યુ કમલાગ્ય હિન્દુસ્તાન.
 ગોડ કે ગોપાળ-નામે જીદા સરજયા,
 ખુદા, અલી, ઇશુ ને ઇશ્વર, માતા મહામાયા-એકથે

જીઓ તપાસી શાસ્ત્રો પુરાણ પેદને કુરાન,
રહીએ સપ જો સમજો તો હિન્દુને સુસલમાન—
એક બીજાનો દ્રેષ કરતા, દુશ્મને કયોંધર પ્રવેશ-એક છે
જગી જીઓ વૈભવ આપણા ચાહ્યા ગમા પરદેશ-એક છે

ફકમણી-સ્વયં વર— રાગ-ગઝલ-કબાલી
યમુના તણા કીનારે, ગોપાળ ગો ચરાવે,
સગીત સ્વર ધસારે, રાધા નીકટ ખુલાવે,
બસી ધ્વની સુણીને, શુદ્ધ દેહની ભુજીને,
નીકળીને વરથી રાધા, ગોપાળ સાથે આવે,
યમુના સરિત કુંજે, રોયા કમળ બીજાવી,
શ્રોકૃષ્ણ કર કમળથી, રાધા ચરણ દમાવે,
સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર— રાગ-ગઝલ-કબાલી.

ન સમજી સ્વામી શી રીતે, ચરણ સેવા મળવું હું
ન એવી કોઇ વસ્તુ જો, પ્રભૂ તમને રીઝવું હું.
તમે છો પૂર્ણ બ્યાપક બ્રહ્મ, અનતાનત બ્રહ્માડે,
કયુ સ્થળ ખાલી છે તમથી, કે જ્યા સ્વામી બોલાવું હું
મદા નિર્મળ નિરંજનને, વળી નિર્વાસ ને નિર્દોષ,
પછી જળી આન ચક્રન ધ્રુવ, ક્યા પુષ્પો ચઢાવું હું,
જગત સૌદર્શના અને ગ્રમાર મૃષ્ટિના,
ક્યા ગમાર વચ્ચે એ, દિગમ્ભરને વિટાવું હું,
સ્વયંભૂ તાતના તેજે, તપે રવિ ચક્રને તારા,
મહાબ્યોતિ, દિપકને અદ્ય, જ્યોતિ હું બતાવું શું,
સુમન બાવે સુમને પૂજા, સુમન સહ તન કરૂં અપણું,
છો અતરયામિ અતરના, પછી તમને જણાવું શું

મેધ માલિની—

રાગ-ગઝલ

મરીમ પ્રાણુ કમર પર, શ્રીમાન્ બાગ ફાલે,
મરીમ ચૂર્ણ જીઅર પર, શ્રીમાન્ મોજ મહાલે,—મરીમ
હજાર ચક્ષુ રદનથી, ખુશાલ એક સાથે,
હજાર કૂર જખમથી, આગમ એક કાથે,—મરીમ
હજાર દેહ પતનથી, પૂજ્ય એક ભાવે,
હજાર જન ખીંડ પર, રે એક શાહ કહાવે—મરીમ

શુકદેવજી—

રાગ-ગઝલ

ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનનું ધર છે કયું ?
મગા મહીં નાહ્યા પછી, ન્હાવાનું બાકી શું રહે ?
ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનનું ધર છે કયું ?
ખાધી બહુ ગમ તો પછી, ખાવાનું શું બાકી રહે ?
ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનનું ધર છે કયું ?
ગાયા મુખે ગોવિંદ તો, ગાવાનું બાકી શું રહે ?
ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનનું ધર છે કયું ?

કુંભારપાળી—

રાગ-ગઝલ

યધ ભારતના સતાન અમે, અમ ભારત પર કુરમાન અમે,
નથી શકર બુધ્ધ કે રામ, અમે, નથી મહમુદ, કે રહેમાન અમે.
(પણ) ધરી તે નરનુ અભિમાન, અને અમ ભારત પર કુરમાન અમે
તે પૂર્વ પ્રતાપ જગાડી અહીં, કર્તવ્ય કહીન બળવી અહીં,
કરશુ નોઝાવર પ્રાણુ અમે, અમ ભારત પર કુરમાન અમે.
ભલે અન્ન કે વસ્ત્ર મળે ન મળે, ભલે આશ અનત ફળે નફળે
કરી કર્મ સુધારમ પાન અમે અમ ભારત પર કુરમાન—અમે

કુંભારપાળ-

રાગ-મઝલ

જીવનનો જે સમય બાકી, વૃથા તે નવ જવાયોને,
કરો શુભ કર્મ મવ તરવા, ખખર છે કાલની કોને-જીવ
વટે આયુષ્યના દિવસ, છતાં કરીએ છતાં મેટા,
જીવન વિશ્વાસ એ ખોટા, ખમ છે કાલની કોને-જીવ
તરંગોની તરંગ જ્યોતિ પળેપળ જાય પલટાતી,
વડીમરતું ન સુઝે ત્યા, ખમ છે કાલની કોને-જીવ
શુક્ર-જય તી—

રાગ-કંઠવલી

અમો વિશ્વાસનાળાને છુપારી ધા કરો શાને,
સતાવવામા આ ભોળીને, ગુન્હેગારી તમારી છે
હસાવો રોવરાવોને, અપત્યા તમારી છે,
જ્યે કગ્ગે ઘટે તે તે, ગુન્હેગારી તમારી છે
કદી આકાશ જો તૂટે, ભલે ભૂકપ હો બારી,
જીગરનો પ્રેમ નહિ તૂટે, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી
જડલા મધ નન તૂટે, ખુમી એ બાવિની ન્યારી,
જુટયા તેતો નહિ છૂટે, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી
જુરાવો વા મીરાવો તે, મુખન્યાગી તમારી છે
સાતી જીવ માળો તે ગુન્હેગારી તમારી છે
તપાવો છો તપેવીને, વળા ન ધાર રેડીને,
વિચારો શુ દિને કહો તે, ગુન્હેગારી તમારી છે
જગતનો નાથ જે સારે, સહન કરવું મુગે મારે
જરા સમજીને યોક્ષોને, ગુજારો તે નકામું છે.
જ્યા દિલ સાફ ત્યા શુ છે, મણી મન સમજીને રે'છે,
અમારી છે વફાદારી, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી.

અરુણોદય-

રાગ-ગઝલ-કબ્રાલી

ઠહાલા કહુ વહેવારની, એ વાન આ અમૃત છે,
અભિમાનથી ન સાબજો, તો, આ તમારી ભૂત છે.
મન માન્ય મળતુ નથી, કોઈને બધુય સસારમા,
ખામીમા ખામી ખોળવી, એ તો તમારી ભૂત છે.
કાળા છાએ રંગે અમે પલ, કાળજા કાળા નથી,
તે નીચ કીંમત ના કરો, તો આ તમારી ભૂત છે.
છોડી અમે શ્રી મામને, જપીએ તમાગ નામને,
તોએ ન રાખો નેડકો, તો જીવતર અમારૂં મૂળ છે.
મીઠા અમી આપો નહીં તો ચાહુ એ તો કામનો,
આ' પાછ બાળો કાળજા, એ તો તમારી ભૂત છે

અદ્ર-ગુપ્ત

રાગ-ગઝલ

અમેને પ્રાણથી પ્યારો, અમારો દેશ હિન્દુસ્તાન,
અખિન સસારમા ન્યારો, અમારો દેશ હિન્દુસ્તાન,
હિમાલય શા ઉચા પહાડો, જે સ્પર્શે સ્વર્ગથી આગમાન
મિન્દુ, ગંગા, યમુના આદિ, નદિઓ દહ રહી અમીપાન
કળા કૌશલ્ય વિદ્યાનો, તણા અહિથી કુટ્યા ઝરણા,
કૃપાનિષદ વેદ ગીતા-બ્રહ્મ વિદ્યાના, અનેરા ગાન
અમેને એવી આ અમ માતૃભૂમિનુ પ્રિયે અભિમાન,
એલો હિન્દ દેવીને-સુજય-જયકાર, ને કન્યાણુ
ચાલુ જમાનો-

રાગ-ગઝલ.

અમારો કોઈ નથી આરો, સખ છે પ્રાણુ લેનારો,
પડ્યો શિર દુખનો ભારો, પિતાજી મારો કે તારો.
ચંદ્ર છે પાંચમાલી ચર્ત, સદાથી પિતા ભારી,

ગયા ધરખાર ને ધનમાલ, આવી સપ્ન લાચારી,
 ખુરો તકદીરનો તારો, પિતાજી મારો કે તારો-અમારો
 ન ખાવા અન્નનો દાણો, ન પીવા ગોળીયા વારી,
 નહીં તન ઢાંકવા કપડું, કહું શું વાત વિસ્તારી,
 થયો સસાર આ ખારો, પિતાજી મારો કે તારો-અમારો
 છત્ર વિજય— રાગ-ગઝલ (ગૌ પોકાર)
 નથી દીધા દુખો તમને, ન ત્રાસે તમને ખાલ્યા છે,
 અમારા બાળનો હક દષ્ટ, તમારા બાળ પાલ્યા છે ।
 અમારા દેહના દૈવત, નીચીવી તમને અર્પ્યા છે ।
 કરાવી પાન પચતા ને, જીવન તમને સમર્પ્યા છે ।
 અરે ઓ હિન્દના વાસી, શું બદલો એહ આપો છો ।
 મનાવી ચર્મના બેડા, છરાથી ગળા કાપો છો ।

શું વાંચશો ?   શું ખરીદશો ?

પ્રખ્યાત લેખકોના હાથે લખાયેલી-હિંદુ-મોહમેડન-પારસી
 અને અંગ્રેજી ગૃહ સંસારને લમતી એકેકથી સરસ નવલકથાઓ,
 ઇતિહાસીક નોવેલો, ડીટેક્ટીવ વાર્તાઓ, નાટક, ગાથન, કાવ્ય,
 ગદ્ય, હુન્નર વીગેરે, ઉપરાત રકુલ ઉપયોગી નવા જુના ચુબરાતી,
 અંગ્રેજી પુસ્તકો, વાચવા અને ખરીદવા માટે જરૂર હમારા પુસ્તકા
 લયની મુલાકાત લેશો. મળે અથવા લખો —

નવજીવન પુસ્તકાલય.

માલેક—ઠંકર, હરિલાલ અને પ્રાણુલાલ, બુકશેલર્સ.

સ્ટેશન રોડ—કુરેત.

સિદ્ધાર્થબુદ્ધ અને સિદ્ધીઓનો સંવાદ.

બુદ્ધદેવ—

સિદ્ધિઓ—હો રાજયોગી રહીયાળા, અમે જાણીએ તમારી માળા,

સ્વામ રસાળા રનેહે સ્વીકારો, અમ ઉરના સુન્માન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન (૨)—હો રાજ

કાન્તિ—કાન્તિ દેવી હુ જમે ગણાઉ, અનુપમ કાન્તિ શાન્તિ લાવુ,

કલ્પવૃક્ષથી આપુ અધિક હુ, મહે માગ્યા વરદાન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન—હો રાજ

સિદ્ધાર્થ—આત્મ કાન્તિ મમ જમે પ્રસારી, માનવના દુખ સહુ સહારી

દિવ્ય જ્યોતિ જગમા વિસ્તારી, સ્થાપુ સુખનું સ્થાન,

અમારી એજ હૃદયની લહાણુ.—હો રાજ

શ્રી—રિક્તિસિદ્ધિ નિશ્ચીન દેનારી, ક્ષણમા ધૃષ્ટિતને કરનારી,

ત્રિલોકમા ફરનારી શ્રી હુ આપુ અનુપમ માન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન—હો રાજ

સિદ્ધાર્થ—જગસેવા મમ લક્ષ્મી સાચી, જેથી રહુ હુ નિશ્ચિન રાચી,

એ વિષુ સપતિ તવળી કાચી, અતર ગણુ પ્રમાણુ,

અમારી એજ હૃદયની લહાણુ—હો રાજ

ભૂતિ, ધૃતિ—અનુપમ અક્ષય વૈભવવાળી, ભૂતિધૃતિ નવ કોષયે ભાળી,

કુખેરથી રહીયાળી આપુ, વિભૂતિ હર્ષ નિધાન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન—હો રાજ

આત્મરતિને વિભૂતિ ગણુતા, મનચાહે ત્યા નિશ્ચિન ફરતા,

પુણ્યપથ સચરતા દેવિ ! ત્યાણુ મહે મમ પ્રાણુ,

અમારી એજ હૃદયની લહાણુ—હો રાજ.

રાજ તીલક—

રાગ—ગરબો.

વાયા વ્હાણા વસતના આજ, સુધારે મોઢા જીવન. મનમોહનજી.
અમે આજા ભયાં શિરતાજ, પધારી ધન્ય કરે મનમોહનજી

સાખી { “ અતરમા આજે ઉઝ્યો, રાજસ રસ ચમકાર, ”
“ અગ મદન સચાર શુ, મનમય યુગ અવતાર ! ”

થનગન થનગન ત્રિલુવન નાચે. તનમન નાચે જનમન રાચે—થનગન

સાખી { “ કલિએને વાલિ ચૂમતા કરતા અમૃતપાન, ”
“ પ્રિતમ ક્યારે પૂરશે, આ અણુસુલા અરમાન ! ”

કેમ સહિયે રે, કેમ સહિયે કુલ, શરીરે વિધનાણુ જીવાડો,
કયા જધયેરે કયા જધયે, પરવશ અમૃત પ્રાણુ પધારી
ધન્ય કરે મનમોહનજી—વાયા

અરૂણોદય—

ઘેરી ઘેરી આવે ઘટાકારી રે—સાહેલડી !

કાયલ પુકારે ડાળી ડાળીરે—સાહેલડી !

સુદર મનહર આમ્ર તરૂપર, શુક સારિકા બોલે,

આછી આછી આ આમ્ર મજરી, સનિર લહરથી ડોલેરે,

ચૌવન હોંચે હોંચીએરે સાહેલડી !

તવ ચિત ચડ્યુ ચકડોળેરે સાહેલડી !

મર્મ વેદના અતિશય થાતી, મર્મ વચન કા બોલે,

નવ સુદર તન યામ ખીલ્યો મન, માળી મનોહર બોળેરે—

અયબેલડી, સાહેલડી, રસવેલડી, સાહેલડી !

પગને પ્રશ્ન ઉઠે ઉડા, ગહન શુચવણી થાય,

નવ નવ તડી થતા ઉરે, નવ સમજ્યા સમજાય,

હુખીયા સસારમા, ઝો દુખીયાના બેલી,

દીન બાળાના પથને બતાવો કોઈ—

મુકન્યા સાવિત્રી— (યમ, સાવિત્રી-સવાદ.)

યમ-શ્વા માટે શ્રમ કરે સતિ, તુજ પતિ ભક્તિ સાચી (૨)
હવે પુત્રી વળ તુ પાછી (૨)

સાવિત્રી-સજ્જન કરા સાથમા, મે ડગ ભરીયા સાત.
મિત્ર ભાવે સુણજો હવે, દીન વનિતાની વાત
ધર્મ જે વેદ પુરાણે ભણીયો, મુખ્ય ધર્મ ગ્રહસ્થાશ્રમ ગણીઓ,
કૃપાનાથ ! મમ પ્રાણનાથ શુ ! રહી વૃતિ રાચી (૨)
વળુ મહારાજ ? કયમ પાછી (૨)

યમ-સુણી વિવેક ભરી મૃદુવાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન શાણી,
સત્યવાનના જીવિત વિના કષ્ટ, ઇચ્છિત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી-મહારાજ ! (મારાં અધ સાસુદેસુરઆખે દેખતા થાય.)

યમ-“તથાસ્તુ.” ભાગ્યવતી ! તુ અતિ દૂર આવી,
ચાય કોથી મિથ્યા નવ ભાવી—શ્વા માટે

સાવિત્રી-પતિ સમીપ શ્રમ નહી જરી, જ્યાં જાએ મમનાથ,
તપ વ્રત આપ કૃપા વડે, ત્યાં આપુ તમ સાથ
સમત સજ્જન તણી નથી સોધી, મૈત્રી સત પુરુષની મોધી,
કૃપાનાથ ! મમ પ્રાણનાથ શુ, રહી વૃતિ રાચી (૨) વળુ મહારાજ.

યમ-અર્થ યુક્ત સભાષણ તાર, બુદ્ધિમા વૃદ્ધિ કરનાર,
સત્યવાનના જીવિત વિના કષ્ટ, ઇચ્છિત વર યાચી-હવે

સાવિત્રી-“મહારાજ ! (મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજને પાછું
રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)”

યમ-“તથાસ્તુ” ઉત્તમ વરખે આપ્યા ભાવે, હજી પ્રેમદા પૂઠળ આવે શા.

સાવિત્રી-સુપાત્ર જન કરતા કઠી સુપાત્રનું સન્માન;
 સાધુ તો દુસ્ત્રન તણું, પણ સાધે કંઈયાણું.
 સતપુરુષોની સમાન દ્રષ્ટિ, દયા તણી વર્ષાવે વૃષ્ટિ,
 કૃપાનાથ' મમ પ્રાણનાથ શુ રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨)-વળુ
 યમ-શીતળ વચન સુધાસમ તારા, તૃષા તૃષાતુરની હરનારા,
 સત્યવાનના જીવિત વિના કંઈ, ઇચ્છિત વર યાત્રી-હવે.
 સાવિત્રી-"મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ કરનાર
 મારે સો ભાઈ થાય)"

યમ-"તથાસ્તુ." સાસરીયાતુ માન વધાર્યું,
 પિયર તણું પણ કાળ સુધાર્યું-શા. માટે
 સાવિત્રી-પર દુખે દુખીયા બને, દુખદ હૃદય વિદ્રામ,
 ભરસો મારે સતનો, કરવાતુ શુભ ઠામ
 સ્વજન માહી વિશ્વાસ ન લાવે, સજ્જન ધર પૂછતુ સૌ આવે,
 કૃપાનાથ' મમ પ્રાણનાથ શુ, રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨)-વળુ.
 યમ-મધુગ નવિન વચન સંભળાવ્યા, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યા,
 સત્યવાનના જીવિત વિના કંઈ, ઇચ્છિત વર યાત્રી (૨) હવે
 સાવિત્રી-"મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીથી ઝગરસ સો
 પુત્ર થાય)"

યમ-"તથાસ્તુ," વટે ન થાવુ અતિવર લોભી,
 તજ પૂઠ હવે જ અહીં ચોભી.—શા. માટે
 સાવિત્રી-સ્વધર્મ બહાસો સાધુને, જે નવ ચુકે લગાર,
 સાપ્રત જૂત ભવિષ્યની, ગતિ તણા આધાર
 સજ્જન કરે ન આશા આપી, બોલ્યુ અબોલ્યુ ન કરે કદાપી,
 કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શુ, રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨) વળુ.

યમ—અમૃત્ય તારા વચન વિચારી, વાધે તુમમાં ભક્તિ મારી;
 ભગવતી 'હેલું ઉત્તમ, અનુપમ, ઇન્ધિત વર વર ચાચી (૨) હવે,
 સાવિત્રી—પુત્ર તણું' મુજને ઠીધું, પ્રભુ! આપે વરદાન,
 જીવતદાન હમ જીવનને, સત્ય કરો ભગવાન.

મુકન્યા સાવિત્રી—

સાવિત્રી—મારા મરતકે કરો મોર ! મેથી મુજને અહીં કયા જાશે ?

ધટે નહીં થાવુ આમ નહોર—મેલી

દોઠો શો પ્રિયતમ ! મુજમાં દોષ ? ધટે ન આવો રોષ,

પામુ શી રીતે સતોષ—મેલી

કહેતા હતા તું હૃદય માર, પ્રાણ મારો એક,

ચતુર શિરોમણિ એક વચનો, શુ વિસર્પા છોડી વિવેક,

મુજને નહીં કેનો આધાર, કરશે માત પિતા પોકાર,

મારા ગુણ ગુણના બહાર—મેલી

મુકન્યા સાવિત્રી—

યક્ષકન્યા—ના તરસાવ(૨)મધુકર ઉંખ હમ કયા ઉડે,

ફરી ફરી નહીં મળે આવો દાવ—ના

સ્નાન કરી લે તન સરવરમાં, કળશ કનકના ઝહીને કરમાં,

લઈ લે સુખનો લ્હાવ—ના,

સત્યવાન—ઝકળતું જળ હોય ન મીઠું, જાણી જમશે કો' અજીઠું

તજ તુજ શ્યાન સ્વભાવ—ના

મુકન્યા સાવિત્રી—

લાગી લગન મને તારી, ઓ લલના ! લાગી,—(૨)

સુરપતિ ! મતિ શુ વિસારી ?—ઓ-સુહરી ! શયિથી, અધિક સુખ આપુ

પટરાણી કરી સ્થાપુ, ઉઘાપુ ન વચન મનોહારી—ઓ.

પૃથ્વી પુત્ર— ભગવતી, અને સખીઓ.

નવીન પ્રેમરસભીની મૃગનયની, ભાન તુ કયાં બૂલી આવી,
શાણી સલુણી મદન મદ મીણી, કોણે તને ભરમાવી બહેન,—ભાનતુ
સરવર તટપર જળક્રીડાએ, સહજ સખી એતો આવી,
અપક હાથે ઉભી રહી, એને ભોગીએ ભરમાવી,
અરસપરસ અમ આપ મળી, અને હોઝનીયે લલચાવી—બહેન.
માત્રે જતા મળ્યો મધુકર, નિકટ ગમ અણુનણી,
મદભર રસીકા રસ લુટતા, રસ ઘેન મહીં ઘેરાણી
મન ગમતાની મોજમજમા, કુલવેણી વીખરાણી

બહેન ! ભાન ત્યાં બૂલી આવી—

બિલ્વમગળ—સૂરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવોરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો—ટેકો
સસારી સખ'ધ ત્રોડી, જીવ આપ ચરણે જોડી,
હુતો બની બેઠો, બાવો બાવોરે—દયાળુ
આખો વિની સકટ આવુ, ખાડામા ગોશા ખાડુ,
વારે અવિનાશી આવો આવોરે—દયાળુ

બિલ્વમગળ—સૂરદાસ—

આ તારા વચ્ચેના સારા, સ્નેહે સાબળતા
શાન્તિ પામ્યું મન મારૂં રે આજે—આં
જગની જજગમાથી બળતો બચાવ્યોજી,
ધન્ય ગુરૂ ચિન્તામણી, ધારૂં રે આજે, '
ભક્તિ ભગવાન કેરી કરતા હમેશાજી,
થવાનુ ત્વગએ શુભ તારૂં એ શાણા—આ તારા

બિલ્વમગળા હૈં સુરદાસ— રાગ, ભજન.
 વિષય વાત મમ માત તજીને, કૃષ્ણ ભજન તુ કરવાદે,
 ધર્મ પ્રતિએ ધરણીધરતું, ધ્યાન ધૃતિથી ધરવા દે,
 અધમપણાને અલમ રાખી બહાર ભક્તિના ભરવા દે,
 નટવર નામતુ નાવ મળ્યુ છે, તો ભવસાગર તરવા દે!
 નાશવત નર નામ છોડીને, આશય વરને વરવા દે-વિષય૦

સરસ્વતી ચન્દ્ર— રાગ, ભજન

અયસે પાપીનર હોવેગે કલજૂગમે.

પમડી આંધે, પેચ સવારે, હુમક હુમક પાઉ દેગે.
 ગલીઓ કે ખીચ દિરે આવરે-નાર પરાધ પાપી તકત દિરેગે—
 જૂએ પ્યાસે સાધુ આવે, ચપટી ચુન ન દેગે
 સાલા સસરા રોજ જમાવે ભાઇઓસે પાપી રોજ લડેગે—
 માત મહેનકો કણુ ન માને, મનમે ન પાપ ધરેગે
 જળ રાજકો દડ પડેગો રોક રૂપેયા પાપી ગીનગીન દેગે—
 લાલ સ્થબ હોહોકો ધમાધ ઉરકે સાથ અધેગે—
 તુલસીદાસ બળે ભગવાના, પાપ પૂન્ય દોનો સગ ચવેગે.—
 સતી અનસુયા—

ત્રિભુવન પતિ તારનાર, બહાર કરો મા...રી
 બહાર કરો મારી હરિ, થાઓ સાલ્કા રી-ત્રિભુવન૦
 દીનકયાળ શરણે બાળ, કિ કરીની લ્યો સબાળ,
 પીડે છે પ્રાણીને પાપી દુષ્કાળ, પીવા મળે ન વારી-ત્રિભુવન૦
 જુલી ગઈ મમ દેહમાન, સ્વામીની સેવામા લાગ્યુ તાન,
 કયાથી કરાતુ હવે જળપાન, પતિને સેવનારી-ત્રિભુવન૦

સરસ્વતિ ચન્દ્ર—

શાત સમાધી ધારી શુ બેઠા, જાગે ઝો જોગી બાલા,
 ખહાર તમારે આવી બીખારણ, ભોળી મિચારી બાળા,
 બૃષ્ટ કલકિત પ્રેમથી વચિત, સચિત પાપની શામા,
 વરથી વિખુટી વચનની જુઠી, ભાગ્યની કુટી મામા ।
 “લાગી ધરજન વનમાઠી આવી, રાત અધારી ઘોરરે,”
 “ભવ જંગલમા ભૂલી બચુ, ત્યા મળ્યા લુટારા ચોરરે”
 “લુટી શોભા સુખ અને લુટ્યા સહુ સ્વર્ગાર,”
 “પણ પ્રાણી પ્રેમદા, ધમધમતે અગાર”
 અલગ થયા શુ યોગી મહારા, અલગ અલખ જગાવો,
 શરીર સળગતા, શેષ વિલુતિ, અગની અગ લગાવો,

સતી અનસુયા—

મારે મોઢે મનાવી રાજ કહેવરાવી, કલાવી પટાવી પૂછો શું તમે (૨)
 કુલ સુગંધીવાળી રડા રમે રૂપાળા, તેની મીઠી સુગંધી કોને ના ગમે (૨)
 લીલા પીળા ઝાડ પાન, ઉપર પાખી કરે ગાન,
 રોજ કોને સાક્ષળતા કોને ના ગમે (૨)
 વાહ, કેવી છે ચાણી, બોલે મધુર વાણી,
 ડાહી ડમરીના બોલ મારા મનમા ગમે—મારે

યુદ્ધદેવ—

રાગ-મજન, ઉસ્તાદી

સાર આ સસારમા ન જોયો, મે બહુ રીતે તપાસતા-સાર આ-
 ધન ધરા સુત તાતની પ્રીત, મોવા અવસરને મે ખોયો-મે બહુ-
 મૃગજળ પીવા કામ ન આવે વ્યર્થ ઈન્દ્રજાળમા હુ મોહ્યો-મે બહુ
 પુણ્ય પરમાર્થનો માર્ગ ન શોધ્યો, જન્મને વૃથા મે વગોવ્યો-મે બહુ

સતી અનમુયા—

અનમુયા-મેહમાન થયા તમે મારા,

અપ્સરાઓ-સ્વીકારશે મેહમાની.

મેહમાન કરે મેહમાની દુનિયા કહે દીવાની (૨)

લક્ષ્મી—ધરી વસ્ત્રાભૂષણ અંગે, કરે રમત ગમત અમ સંગે, (૨)

વતિ—ઝુઝીએ મદનના જંગે,—સ્વીકારશે મેહમાની (૨)

અનમુયા—જેવી નીર વિનાની સરિતા, તેવી વહાલા વિષ્ણુ વનિતા; (૨)

બીજી વ્યર્થ બધી મસ્તાની, દુનિયા કહે દીવાની, (૨)

લક્ષ્મી—કહે ધરે કુસુમની માળા, પહેરો નીલમની હાર રૂપાળા, (૨) મે,

સતી અનમુયા—

આંખ વિના અધાઈ રે, સદાય મારે આખ વિના અધાઈ.

કોઇ કહેશે લાલ લીલુ—આ ઘોળુ ને આ પીળુ,

મારે મન સધળુ કાળુ કાળુ રે (૨) સદાય.

કોઇને જગ લાગે સાઈ—કોઇને લાગે નહાઈ,

મારે મન જીવતર ખાઈ ખાઈ રે (૨) સદાય

સરદારઆ—

જ સીવાલા આજે રે મારે દેશ,

ચારી સામરી સુરત પ્યારો બેસ—ખંસી.

આવન આવન કહે ગયોજી, કર ગયો કોલ અનેક,

મિથુતા મિથુતા ધીસ ગદ્ય મોરી, આગરીચારી રેખ,

સાવરીઆ, રસીલા, સલુણા, પીયાપે જીયામેં કરે એ નીસાર

દોહરો { હમતો જોગી પ્રેમ કરે પ્રેમ હમારો દેશ
સુધ નહી પાછ પીયુઝી, તખ લીનો આ બેસ-ધારી-ગસી,

અનસુયા—

રાગ-હૈરવો

નહીં ચીજ કોઇ ગળી, ગરજ સમ નહીં ચીજ કોઇ ગળી,
 માનવંત નીજ માન મૂકી, દુસ્મનને પડતા ઢળી-ગરજ.
 પાર્વતી-મળ્યા પણ નિર્જળને નમતા, રાય રંક ધર જાય,
 સાવિત્રી-સોધુ પણ મોધુ થઇ બેસે, કળા શકાય ન કળી-ગરજ.
 લક્ષ્મી-સમયાધીન થઇ ઝેર હળાહળ, પીતુ અમૃત ગણી,
 નારદ-જઇ મહાસતીને શીષ નમાવે, જાય આપઘાટળી-ગરજ
 બોલતો કાગળ—

ફલજીજ ફલોમા ઝાઝા, ફૂલ્યુ ફુલ ફુલી કરમાશે
 ફૂલી કરમાશે, ખીલેલુ આખર ખરી જાશે,
 સરખા દિવસ ન ગયા કોઇના તેમ નહિ જાશે,
 રેટ તણી ઘટમાળ બરાશે, બરાધ ઠલવાશે
 “ઉજળ એ સહુ દુધ” આજ અભિમાને દેખાશે,
 જ્યારે પડશે કાળ ઝપાટો, ત્યારે સમજશે —
 મહાસ્વેતા કાઠખરી—

મજરીએ મનડુ મોઢુ રે, મન ગમતા મહારાજ,
 મારા મન ગમતા મહારાજ, એ શુ દીલડુ અમ પ્રોયુરે મનગમતા.
 “ શુ આ પુણ્ય તમને બહુ ગમે છે ? ”

સાખી { “ મનને તો ગમતુ ઘણુ, મુખથી કેમ મંગાય,
 “ વીણુ પ્રીછ્યે વીણુ પારખ્યે, ઘટે માન મુનિરાય ”

સાખી { “ માગ્યે માન ઘટે નહિ, જેવુ જ્યા દાતાર ”
 “ સુખે સ્વીકારો પુણ્ય આ, ધરો કહ્યું મોઝાર. ”

અતિ ઉઘાર દીલ તમ જોયુરે ..મનગમતા.

મહાદેવતા કાદમ્બરી—

થઈ પ્રેમવદ્ધ પાતળીયા, મારા મનના માલીક મળીયારે થઈ (૨)
પ્રીતે કરેા મુખવાસ. સજનવા રાજ હૃદયના વાસી
પ્રેમદા પ્રીત જ્યોત પ્રકાશી. મારા મનના મનોરથ ણીયારે થઈ
ભાગ્યવત કર્યો ભગવતિ મુજને, જીવન સંજ્ઞ થયુ મારે
કરેા શ્રી હરિ શુભ તમારૂં, મારા મનના માલીક મળીયારે થઈ.

મહાદેવતા કાદમ્બરી—

માલીકના બાળક સૌ, માલીક સોના શ્રી જગનાથ (૨)
કર્તા હર્તા સૃષ્ટિના સૌ, બાળ એને હાથ—
ફણાનું બધે આવી મળતુ, ખાળ્યુ નવ કોઈનાથી ખળતુ,
જગત માત્ર તેને આધીન છે, અનાથના જે નાથ,
નહિ પીડ આ પોતા તણે, પોતાનું કાષ્ટ નવ જાણતુ,
સૌએ શુભ શુભ કર્મને પોતા તણુજ પ્રમાણતુ,—જગત.

મહાદેવતા કાદમ્બરી—

શુ કહું કથની મહારો રાજ શુ કહું કથની મહારી,
હું તો દેવના ત્રાસે હારી રાજ... હું કહું
પરખી પારીજાતિક મે, અરપણ કીધું મન મહારી,
પતી તથ પરલોક સિધાબા, કરી જીવતર મમ ખારૂં રાજ.—શુ કહું—
ચંદન કાંઈની ચિતા રચાવી, પતિ સહગમનની આસે,
શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણે પણ, ઉડી ગયો આકાશે રાજ—શુ કહું—
અરધ્યુ મે સર્વસ્વ સ્વામીને, પ્રેમની કંઈની ધારી,
તથ જગન જગજી સર્વ હું, પ્રીતે બળુ ત્રિપુરારી—રાજ.

નહ-ખત્રીસી— (સત્યા સત્ય નિર્ણય)

ગ ગાજળ નિરમળ સમુ', સુદ પવિત્ર સાર,
તેવુ કુળ જો માહર, (તો) પડ પાસા પોખાર
હસ ગયો સરોવર તીરે, દીડુ અમૃત સાર,
પીધા વીણ પાછો ફર્યો, (તો) પડ પાસા પોખાર.
સત્ય ચુકે જો સાધવી, ધર ન ઝીંઘે ભાર,
તે ગુણ હોય મુલ મહી, (તો) પડ પાસા પોખાર.
નાથ મુખે અમૃત ઝરણ, ચોર કને ભંડાર,
કામી પાસે રહે કામની (તો) પડ પાસા પોખાર
મીઠો આંખો સર્વદા ઉતમ ફળ દેનાર,
સત્ય અસત્ય ઠરે નહિ (તો) પડ પાસા પોખાર,
વિમળ કમળ વિભોજીને, ભ્રમર ગયો તે ઠાર,
દીડુ પણ અડક્યો નહિ (તો) પડ પાસા પોખાર,
અહુટ્યા સીતા દ્રૌપદી, સતી ખરી નીરધાર,
તેવુ ચીતજો માહર, (તો) પડ પાસા પોખાર
જુખ્યા આગળ જો ધરે, ઉતમ બોજન સાર,
ખાધા વિણ ઉઠે નહીં, (તો) પડ પાસા પોખાર.

બોલતો કાગળ—

માલી વિનાની ખાલી, જોખન તણી કુલવાડી,
હાથે સુકાષ આલી, પણ નાવે જીવન માલી,
ગાલ મુલામ તણી મઈ લાલી, નરગીસ આખ નમી મદવાળી,
દયો સલાળી ' જીવન માળી ?
ખાણી વિનાની ડાલી તાપે તપી હરિયાળી,—માલી વીનાની

નહ-મરીલી—

કોમળ કાયા કો કરમાવે, બાહ્ય ભલુતી ચોળી.

હવે ભલુતી મુજને બહાલી, દેહ હઉં રમદોળી,

પ્રીત ગઈ ખ્યારા પ્રીતમની આજ્ઞા ઉડી ગઈ આ અતરની,

ફરગ હઉં રોળી-કોમળ.

મુદર શરીરે શોભે બા, હીરાના હાર રૂપાળા,

પ્રેમ દોરીએ અશ્રુ પારલા, પરોવી પહેર માળા,

કય કૃપા વીણુ જોગણુ થાઉં, નાય નામની ધુન લગાઉં,

પહેરી ક થાઓળી-કોમળ.

એકજ ભૂલ—

બાપુ પૈસાને જોઈ ચળકાટ, મોહમા ભુલશોમા !

જોઈ ખોટા ગીલટનો ઠાઠ, ડહાપણે ડુલશોમા !

“લક્ષ્મી મળે કે લાલચુડાં, તરત આવી ભરાય છે,

“ખોટા વખાણુ કરી કરીને, ખાલી ફાલી ખાય છે”

“વળી વારસા હિસ્સાના કળ્યા, કોરટમા જાય છે”

“સોલીસીટર બારીસ્ટરોના, ખીસા તાજ થાય છે”

જીતે તોયે મળે ઉની રાખ, એવી જીતે કુલસોમા-જોઈ.

“આને ઠંગુ આને લુટુ, એવા વિચારો કરાય છે,”

“ધન આવ્યું તે રહેશે કેમે, એ ફીકરમાજ ફરાય છે”

“સટ્ટાને વળી રેસમા જઈ, વગર મોતે મરાય છે !”

“વળી જાય વઠી દીકરા, ઘેર ઘેર હોળી થાય છે,”

એવી માયા નચાવે જેમ, તેમ બાપુ ઝુલશોમા-જોઈ.

—રાજકઠીયારાની વાર્તા.—

રામ-દોહરાની ચાલ.

ભરતખંડમાં સુદીર ગામ, ક્ષત્રિઓનું મોટું ધામ,
જન્મના નામે પુરનો ધણી, સુ' નામે રાણી પદમણી,
એક દીવશ નીશાએ રાય, પાશે રાણી આપે પાય,
રાત દીવશનો પક્ષો વિવાદ, હોડ કરી ઠીધો સવાદ
ચઢા ઉતરી બેને થાય, રાજ હઠમાં આવી જાય,
હાજીઆએ હાજીહા કરી કાળી રાત બપોરે ઠરી,
ગર્ભવતી ગુણવતી નાર, મુઠી રાત્રે વન મોઝર,
રોતી પીટતી રાણી ગર્ભ વનમાં પ્રસૂત પીકા થઈ,
જયો કુંવર કન્હયો કહાન, જાણે બીજે લુપ નિધાન,
પણ પતી વીણ સતીનું મન કચવાય, જીવે પુત્રને રોવાઈ જાય,
રાણી શોક અધીક મન ધરે, દીકરો લઈ દક્ષીણ પરવરે
લુખ દુખના આવ્યા દીન, સતીનું ચરીર થાતુ ક્ષીણ,
પુત્ર ઉગારી માતા મરે, સિદ્ધિ સ્વર્ગ વીશે સચરે,
મરતા માદળીયુ દીધ હાથ, માતાએ આશીષ સગાય,
કુંવર પછી કઠીયારો દ્યો, પીતા કોધથી કુંવરી વયો,
સતીએ દળદર કહાડયુ દુર, ત્યાંથી આવ્યા શ્રી સિદ્ધપુર,
કપટે કથ વગડે ઉપડે, સતી સસરાને પાલવડે,
-કહો જોગી પતી કહા જઈ રહ્યા ? *જગલમાં જોગી ચઈ ગયા,
-કહો જોગી સસરાનું શુ થયું ? *પુત્ર વધુ પર ચિત્તજ ગયું,
* કુંવર તાતથી કેમ પમાય ? -સતીને પતીને સમાગમ કયા થાય,
* ઉત્તર સામી આપો કરો, દક્ષીણ સામી પીઠજ ધરો,
જયો પિતાશ્રી જોધાણનાથ, લે સતી તુજ પતીનો હાથ.
(રાજકઠીયારો નોવેલખાથી)

એકંજ ભૂલ—

છે મદા સમય પાપેથી છુટવા, શીદ ડરે નાદાન ?
 શીદ ડરે નાદાન ' કષ્ટય તો સારી શીખામણુ માન (૨)—છે સદાં
 જેમ પાપની ઝળકે મોહી, દોડે તુ ભૂલી બાન,
 તેમ પ્રજુને સહેજ પકડાય તો, થાય પરમ કલ્યાણુ—છે સદાં

સાખી { જીવ મુસાફર શરીર હોહીને, છે મનરૂપી મુકાન,
 મનથી મરવું મનથી તરવું, મનપર રાખ નીશાન,
 કર્યું એટલું નાખ કુવામા, બાજથી તજ તોફાન,
 માડય ચાલવા સીધે મારગે, બાજથી થઇ સાવધાન

મહાધેના કાદમ્બરી— રાગ-મળન

રામ ભજ તુ પ્રાણીયા, તારા ભવની ભાવટ ભાગશે (૨)
 “ જોહો રામ સીતારામ ” પખીડા તું જે વિચારી,
 કર્મ તારાલે સભારી, વાસના નહારી તુને રોવ રોવ નર્કે નાખશે—રામ.
 મૂઠ તે મતિ વિસારી, મતિ તેવી ગતિ તારી,
 ઉડજે સભારી તારી કાયા કચનની થશે—રામ

એકંજ ભૂલ—

અજળ છપ્પીલી તારી, અજળ ખુખી છે, લલચાવો લટકાળે,
 જોઇશે જોઇશે જોઇશે, આ ચપળ નયનનો ચાળો—અજળ.
 આ ગાલની લાલો ઉપર, યુલ યુલ મરી મરી જાય છે ?
 આ વહાલની પ્યાલી ઉપર, મુજ મન ઠરી ઠરી જાય છે ?
 આ વાદરાને વાદરીનો ખેલ અહીંયા થાય છે
 બાધ ' આમ અધરી જોઇ ને ફનીયા દિવાની થાય છે.
 અમને મરોડે પાડે પરવશ પ્રાણુ (એ તો)—જોઇશે—

મહાદેવતા કાઠખરી— રાગ-ભજન
 રૂપે શુ મન રાચોરે, કાયાનો રગ કાચોરે, ભગવાન ભાળે (૨)
 હાડમાસને રૂધીર બરેલુ, મધુ ચામડે અગ, (૨)
 ગદા દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રગ પતમ,
 ભરસો નહીં સાચોરે, કાયાનો રગ કાચોરે, ભગવાન—
 એકજીભુલ—

આપણે કરશુ વકીલાત, ત્યારે બરશે કોણ પાણી ?
 પછી ધણી ધધીયાણી, થઇને મહાલશેર—યા ?
 આપણે પેરશુ પાટલુન, છુટ કોટ નેકટાઇ,
 પછી ધણી સેવા ટપકી, પાડી નાચશેરે યા.
 આપણે થાશુ સોલગર, કરશુ હુમ કરરર '
 વરળ લેધા ચોળી પહેરી, સાચવશે ધર '
 ધાધરા પથટણુ કરશે દેશનો ઉદ્ધાર,
 આ મારા હોંદ તારો થઇ ગયો બેડો પાર'—કરશુ

દુનિયામાં ઉત્તમમાં ઉત્તમ રનેહી તો મિત્રોજ છે !!!

જો તમારે એવા ઉત્તમ, સુગા મિત્રો મેળવવા હોય
 તો જરૂરજ હમારા “ પુસ્તકાલય ” ની મુલાકાત લ્યો
 કારણ કે સાડુ અને શીષ્ટ વાચન, તે ઉત્તમ મિત્રોનીજ
 ગરજ સારે છે. વધુ માટે, લખો અથવા મળો—

તમારે માટે સખ્યામધ પુસ્તકોનું સગ્રહસ્થાન નીચેને
 શરનામે મોબુદ છે પ્રાઇવેલીન્ટ માટે લખો—

ઠક્કર હરિલાલ અને પ્રાણુલાલ યુકસેલ્સ.
 પુસ્તકાલય, રેશનરોડ-મુરત.

ફકત ઉદ્ધુ ગઝલ અને ગાયનો.

સતી મજરી— રાગ-ગઝલ-ઝબાલી

સુખહા જન્નતસે તેરા, શ્યામ બે આરામ રહા,
તકપા પરવાના તો કયા, શ્રમકો આરામ રહા,
મુજકો આના હી પડા, તેરી મદદકો પુલપુલ,
જમ તેરે વાસ્તે દાના, ન રહા દામ રહા,
મે ચેહી સમજા ચા કે, કલજુગમે કોઇ ભક્ત નહી,
તેરી બકિતસે ચે સમજા, કે મેરા નામ રહા,

ભતુહરી— રાગ-લાવણી

દેખા નહીં કહુ સાર જગતમે, દેખા નહીં કહુ સાર,
મોહ ખીસે મત લપટા ચારો, દેખા નહીં કહુ સાર,
ઘોઠ ઘોઠડી રાગ મીસે, પન ત્રણાકા નહી પાર,
ભોગ ભોગતે ઈંદ્ર અપસરા, તૂપની નહિ લગાગ (૨)-જગતમે
જુહા રગ રૂપમે ભુથી, કીડા કરત ગમાર
રૂપ વીર્ય બલ નારા હુવા તમ, નહી હે અપની નાર (૨)-જગતમે
ધ્યારી મેરી જાની પીગલા, હુમ રહા એક તાર,
તોળી કીયા કૃતદની રાની, અધ્યાપાલકુ ચાર, (૨)-જગતમે
અલ્પ બખતકા ચેહી તમાશા, હુ બ હે અપરપાર,
એશક ઈસકા ત્યાગ કરો તુમ, ફેર ખસ્તાના ચાર (૨)-જગતમે
એહી ભરથરી નાર ભરસે, ભુલી હુવા ખુવાર,
એહી ભેખસે જગત શીખ ફહી, નવ હુખો સ સાગ,
નવ હુખો સ સાર—જગતમે દેખા નહીં કહુ સાર

સરસ્વતી જાન—રાગ કૃષ્ણાલી (અરે જાને વાલે ')

અરે જાને વાલે, જરા આચલ હટા દેના,
તુઝે અપની જવાનીકી, કસમ સુરત દિખા દેના '
કીસીકા આખના ઐર, આખકર ચિલમન ગીરા દેના,
હમારા દેખના ઐર, દેખકર આંસુ બહા દેના,
કહેગી સારી દુનિયા હાય ' અલિખ કયા તરિકા હય,
કે અપને આહને વાલેકે જુઠા આસરા દેના '
કેના કે આદલી લેને, ન દેગા ચયન ચે અલિખ,
ચે દિલકે વાસ્તે છોટીસી, એક તુરખત બના દેના
જો પૂછે તુજસે કાસિદ, મેરે દિલકી ખાના ખરનાદિ,
હયેલી પર ઝરાસી ખાકે, રખના ઐર ઉડા દેના '

રાજ-તિલક— રાગ-ગઝલ-ઉસ્તાદી

મોરે સૈયા પે બલજૈયા રે, દેખો મય બાલકુવારી,
સતી ભરી નાહિ અખીઆ મીનાવો, ઝગઝગે જખમ કૈયારે (૨)—મોરે
મર ચુકે હમ ઐર ન મારો, હમરી લાજ રખેયારે—મોરે

વિર અલોમન્યુ— ગઝલ

મોહે પીકી ડગરીયા બતાદો સખી, બાટ તકત મેતો હાર મઠ,
બડે ભોર ગયે પરસો રશ્મી, દો રાજ બયે મોહે દશનમે,
નહી નૈન મે નીંદ ન કલ મનમે, મઠ બેઠે બિઠાયે મિરહનમે
પર મોરે લગાકે ઉડાદો સખી—મોહે પીકી
મિન નીરકે મીન છયેગી નહીં, મિન પીયકે તીય રહેગી નહીં,
જખલો મુખ ચદ્ર લખેગી નહીં, તખલો ચેહ ચકોરી છયેગી નહીં,
મેરે આંહકે કોઇ ઉગાદો સખી—મોહે પીકી

૨૧, માંડલોક— રાગ-તોટકની રાહ.

હઠ છોડ સખી ચત્ર સગમેરે, તોહે જુજમે કાન ખુનાવત હય,
નહીં તુમ ખીન વાકો અયન પરત, નહીં ખાનપાન કન્ધુ ખાનત હય,
માર મુગટ નહીં પહેનત હય, નહીં અગ મુગધ લગાવત હય,
નહીં ઘેતુ ચરાવત જાન સખી, વોહે બસી નાહ ન બાવત હય,
કયુ એસો હીયો તેરો કઠીન બયો, તોહે લાજ સ્વરમ નહીં આવત હય,
જાકો જોગી જન ધ્યાન ધરત, બ્રહ્માદીક પાર ન પાવત હય,
એક નાત ન જુઠ કહું સજની, અન કયા કતના તરસાવત હય,
પિયા માધોસે બેગે મીલો ધ્યારી, વોતો તેરોહી નાજ ઉઠાવત હય,

સતી મજરી— રાગ-મઝલ-કબાલી.

બગત બેચેન હો કયુ કર, તુમે આરામ રહે,
આ ગમ શામ મહાં, આર કહા શામ રહે,
દુખને છેદા હે ચે મન, રજસે સુખા હય બદન,
અબ તેરે મુખમે લગી, બસરી ચે શ્યામ રહે,
લાજ કયા અપની ગવાસે ચે ગવાસે બતલા,
દાસી છુટ જાય તુ, બૈકુઠમે મિશ્રામ લહે,
નામ લેવાહુ ન હો, નામ હે સાધ ગીરધર,
આપકી મજરી કે, નામકા કુચ્છ નામ રહે.

અક્ષતા પુર્ણ— રાગ-મઝલ-કબાલી

બાવરી, બાવરી હુધ્યા નાદાન લોમ બાવરી,
હી જાનીયે, બાવરી, ગુધ્યા પિતા કારન—નાદાન
ગોરે ગોરે મુખ પર બુલકી ઉઠાસી, કારે કૃષ્ણ મયતો દરસકી ધ્યાસી,
યુ જીયરા ન જરારી વારી વારી વારી—નાદાન

સતી મજરી— રાગ-મઝલ-કંવાલી

કાઠ ફરીઆદ તો સુનલે, કીસી નીરદોષ અપલાકી,
દીધા બનવાસ યુરખતને, દોહાધ રામ રાજકી,
જીગરમે પડ ગયે સુરાખ, ગમસે હો મધ કાઠા,
બની હય બસરી અમ દેહ, યે સારી કનહૈયાકી,
બ્રેહમન હો ગયે બેરહમ, નહી હય છત્ર છત્રીકા,
બુસલમાનો તુઝી દોડો, મદદકો એક કન્યાકી,

ચલતા પુર્ન— રાગ-કંવાલી

ધુ યુમ કર ન જાલિમ, લુદો કરમકે બદલે,
એક દીન તુઝે મિલે ગે, જુલ્મો સિતમકે બદલે,
હસ જુલ્મ ના રવાકી, આખર સજા મિતેગી,
દે જખકા ગાગ હોગા, બાગે ધરમકે બદલે,
હસ અયસે આ-છપગ, કુવા હુવા હય નાહક,
ગાગીકી કચ હોગી, જાહો હશમકે મલે,
ફાસલ ન તાય દેગી, અજમત ન પાસ હોગી,
કીડે કફતમે હોગે, જાહો હશમકે બદલે-

ચિર કેશરી— રાગ કંવાલી

જમ દીન ન હો કાપુમે, તો કયા મેરી ખતા હય, યહ રાને ખુદા હય,
સય હય જો મહોખમતમે કીસીને કહા હય, આફત હય બલા હય,
આજારે મહોખમતમે, તો અદવાહી બચાએ, યેહે ગમ ન દીખાએ,
યેહ દદે વધિ હય, જીસકી નહી કાઠ ફવા હય, બેકાર દુઆ હય,
શાયદા કોલગે કોસને અદાજ, તો દેખો કુછ ગૌર તો કરો,
મરતા હય તો મરનેકે સીવા, કોન જીયા હય, આખરો કુના હય,

સુરદાસના— રામ-ગઝલ-કંવાલી

ય સીતાલા આજે રે મારે દેશ, થારી સાવરી સુરત પ્યારે ખેસ-મ સી.
આવન આવન કહે ગયોજી, કર ગયો કાલ અનેક,
ગિણતા ગિણતા ધીસ ગધ મોરી, આગરીયારી રેખ,
સાવરીઆ, રસીલા, સહુણા, પીયાપે જીયામે કર એ નીસાર,
હમનો જોગી પ્રેમ કરે, પ્રેમ હમારો દેશ,
સુધ નહી પાછ પીયુઝી, તમ લીનો આ ખેસ-થારી-મ સી

નઠ ગઝલ, કંવાલી.

અખ જાનેદો મસ જાનેદો વોહ ખેવશ જાના રહા,
દર્દ સીનેસે કલેજ ચીરકર જાતા રહા,
જીસકો છાતીસે લગા રખાયા મયને ચોક સે
વોહ મેરે નાજો કા પાલા દીલરૂખા જાતા રહા,
તન દીયા ઐગ મન દીયા ઐાર ધનબી સારા દે દીયા,
શીરતો યાદી કયા રહા વોહ દીનકો તરસાના રહા,
તીરે નીમાહ સે છેદકર સીના જીગર જખ્મી કીયા,
અયસા સીતમ હમપે કીયા દર દર વોહ બટકાતા રહા,
ઉસ ખેવશ માશુક ને કયસા જલા રખા મુઝે,
જમ નજર પડને લગી વોહ ખુદસે શરમાતા રહા,
તન મન તો સારા જલ ગયા અખ કયા રહા ઇસ જાનમે,
ધુની રમાકર ઇશક હી કહની કો રમવાતા રહા,
ખુદ ખુદ ખેજર હૈ જો કાલ સે ખુદા રહે,
ઇસ સાસસે ખેજર હય દુદા તો શીર જાતા રહા,
દર્દ દીલબી હૈ મુઝે મકસુદ ઐાર જખ્મે જીગર,
સારી ખાતે તો રહી, વો દીલરૂખા જાતા રહા,

વીર-હૃમીર— રામ-ગઝન-કવાલી

કબી હીંદુ મુસલમાનકા, રસમ જાલીમ જુદા હોગા,
મગર મઝમકા કુન્હ, ફરમાનહિ ચક્રદમ જુદા હોગા.
દરે બધા હીંદુ કાશીકા, ખીરાદર દીનકા મકકા,
અમર ગગા જમુનાસે, નહીં ઝમ ઝમ જુદા હોગા
સ્વરગડી હિંદુકી મન્નત્, મુસલમાકી બની જન્નત,
કહે હિંદુ નરક હય વહા, નહિ જહન્નમ જુદા હોગા
મુસલમા હિંદુ જો સચ્ચે, સભી હય હિંદુ કે બચ્ચે,
રહમ દીલ રામમે બિસ્મિલ્લ, કબી ન રહિમ જુદા હોગા
પ્રભુકા કાંઈ લે પલ્ના, પુકારે મરજુદે મૌલા,
જુદાઈ જીએ ઉરકે, ખુદા માલુમ જુદા હોગા.
રસમથી ચહ જુદાઈસે, બના હય દોનુકા જોડા,
કહે હરદમ કસમસે હમ, ન દમસે દમ જુદા હોગા

નંદ, ગઝલ

ખુદાયા કયમી મુસીમનો મે રહે તાજ વાલે પડે હુએ હૈ.
કદમ કદમ પગ હમારે ખાતીર સીતમકે બાલે પડે હુએ હૈ,
હમારે મહેમા જો આએ બનકર તો જુલ્મ કરને લગે હર્મોપર,
ગઝલ હૈ બપને મકાકે બાહર મકાન વાલે પડે હુએ હૈ,
સરોપે દુશમન પડે હુએ હૈ, ગલોપે ખબર ખીએ હુએ હૈ,
દીયોમે નજતર ચુવે હુએ હૈ જીગરમે છાલે પડે હુએ હૈ,
હજરો બચ્ચોસે બાપ બીછડે વોહ તેગ કાતીલસે હોકે ડુકડે,
મુહાગનો સે મુહાગ ઉજડે મકા મે લાલે પડે હુએ હૈ
હવા જમાને કી ખીગડી નીચર, તો જુલ્મ હોને લગે હર્મોપર,
મુનાએ ફરમાદ કીસકો જાકર જખામે છાલે પડે હુએ હૈ

નર્મ, ગઝલ-કંવાલી

તુ વોહ મય ખુબી હૈ અય જલ્દએ જાનાના,
હર ગુલ હૈ તેરા ખુલખુલ હર શમખ હૈ પરવાના,
ઝહે જીસ્મ હકીકત મે કયા દેખે સીવા તેરે,
સીન્દેસે હમે મતલમ કખખા હોકે યુતખાના.
ચારખ ઇન્હી હાયેસે પીતી રહે મતવાલે,
અજમેર કા સાકી હો ખગદાદકા મયખાના,
ચારખ ઇન્હી હાયેસે પીતે રહે મતવાલે,
ચારમ થેલી સાકી હો ચારખ થેલી મયખાના,
મસતીમે બી સર અપના સાકી કે કદમ પર હો,
ધતના તો કરમ કરના અય નઅજ શૈ મસ્તાના,
કીસ્મત હૈ તો ઉસકી હૈ આપે હૈ તો ઉસકી હૈ,
જીસને તુઝે દેખા હૈ અય જલ્દએ જાનાના,

ગઝલ-રાગ-ઠાઠરા,

તેરી સાવરી સુગત મોરે મન મધ—
શમે વસલતમે કયુ સાહેબ મલા તક્રાર કરતે હો,
નીકલને દો મેરે અરમાન મુઝે કયુ ખાર કરતે હો,
ઝમઝ ઝમઝ સારી રયેન ગવાઇ—તેરી
સવાલે વસલ પર ઇનકાર તુમ હરમાર કરતે હો,
હમારા દીલ જલતે હો ચે કયુ બેજાર કરતે હો,
આરે અયસી જયાસે કયુ ખીસરાઇ—તેરી.
બશીર અપ તુમ રકીમેસે મેરા ઇઝકાર કરતે હો,
મુઝે અદનામ કયુ તુમ અય મેરે દીલદાર કરતે હો,
બશીર પીયા તેરે કયા મન આઇ—તેરી.

ગઝલ, કંવાલી.

ઉસ દીલે વહશીકી વહશતને તો રસવા કર દીયા,
 ખુદ તો દીવાની મના મુજકો તમાશા કર દીયા
 વહા અહલ બન-કર હુવા મુસાફી આખોમે અયા
 મીમ બન-કર બાપને-વાલોસે પરદા કર દીયા
 કુમ બે-બજ-ની'ત્રાહ ઇસાકી દીલે ઇજા થી,
 દુઃખ હે ઠોકરને તેરી મુરદા ઝીંદા કર દીયા,
 શાને ખાલીકને દીખાવે દો કરીશમે હશકમે
 મ્હો દીલ મુજકો દીયા તુમકો મસીહા કર દીયા
 થા અનલ-હક હક મગર ગુસ્સા થા યુ મનસુર પગ,
 મોકે આશીક કયુ તુ છકસા રાઝ મેરા કર દીયા,
 કયુ શીદા મહમુકા ઉસ-પર નહો ઇમાનો દો,
 છસકી નઝરે તુલકને બદલે મવલા કર દીયા,

ગઝલ-કંવાલી

કયા ખમર થી ઇન્કલ બે આસ્મા હો જાએગા
 ચાર કા મીલના નસીબે ફુશમના હો જાએગા,
 દોસ્ત મનકર તુ કરેગા મુઝપે ફુશમન કા ગુમા
 કયા ખમર થી હાએ અયસા બદ ગુમા હો જાએગા,
 સામને કાતીલ કે મુહસે કુઝ ન નીકલેગા જવાગ
 કયા દહાને જખમ તુલી બેજબા હો જાએગા,
 ફર્શ ગુલ પર ખાએ રાહત અય પરી જયમા નહો
 જુઝમ નાજુક પર રમે ગુવકા નિશા હો જાએગા,
 ઉસ ઘડી આએગા મુઝકો ઉંનકે વખતે પર ચકીન
 જમ ખુદા ઉંનકે હમારે દરમીયા હો જાએગા

ગઝલ, રાગ-દાદરા.

લાખો શીરતે હૈ અય યાર તેરે જોમનકે મતવાલે,
 મીલાથા મુસ્લીમ સે એકયાર-હોગમ્મ ખોસોપર તકરાર,
 અગ્ગે હોતે હય દીલદાર-ચેકીન ખુદા ન પાલા ડાલે
 કબતક ગમમે રહુ ઉદાસ-હુ મય છને સે બે આસ,
 યા તો આજ મેરે પાસ-વર્ના મુઝકો વહા યુતાલે,
 પહેચે તુને શીકલ દીખાધ-શીર તુ કહા રહા હરજાધ
 મુઝકો રાતો નિદ ન આધ-ચલ ગચે ગમકે દીલપર ભાલે
 મયને કહાકે અય મહેયુમ-તુઝકો હમખી હૈ મરયુમ,
 ખોલા હસકર વોહ કયા ખુમ-આએ ખાત ખતાને વાલે,
 અકમર યહ હુએ લાચાર-જહેરી ગેમુચે ખુમદાર,
 કિનપર પડે ખુદાકી માર-મેરે દીલકો ડસ ગચે કાલે.

ગઝલ-કંવાલી

ખુતે જીગરકો પીતે હય ખસ ગમમે તેરે યાર,
 સહેરે ચમન મે શીરતે હય ખસ ગમમે તેરે યાર,
 અયસી હવા ચલાધ જમના મોહે દીખાધ,
 મે ચુપકે ચુપકે રાતી હુ ખસ ગમમે તેરે યાર,
 હુ ગમમે તેરે રાતી મુહ આસુઓસે ધાતી,
 વોહ કહા ગયો મોરો મોતી, મે મોતી ખીના નહી સોતી-મસ ગમમે.
 દીલ ઉસીકો દીખાએ જો દીલદાર યાર હો.
 કયા હી હુ કયા મુસલમાન કદર દાન યાર હો,
 મેરી નઝરે જો તુમસે લડગમ્મ મે પલગસે નીચે ગીરમ્મ,
 વોહ કહા ગીયો મોરો પ્યારો મે અગ્ની જેસી જલગમ્મ,
 ખસ ગમમે તેરે યાર,—ખુતે જીગર કો,

ગઝલ કંવાલી.

બામે રહ-મત તોરા બદોપે ખુલા હૈ-કે નહીં
 તુ હિન્નબે દીલે મોઅમીનમે છુપા લે કે નહીં,
 બદે તુઝ-પરે ન-કર નાઝ તો શીર કીસપે કરે.
 તુહી બતલાદે કે આખીર તુ ખુલા હૈ-કે નહીં,
 કયુ ડરે કેહરસે ઉમીદે કરમ કયુ ન રખમે
 તેરી રહમત તેરે શુરસે-સે સીવા હૈ-કે નહીં,
 કેનસે તેરે ખઝનેમે કમી હે મવલા
 શીર મેરે દર્દી કુછ ઉસમે દવા હૈ-કે નહીં

ગઝલ-કંવાલી

ગળબમે હે દીલે મુઝતર મુસીમતમે હે જા મેરી.
 ગીરા પીરે ફલક મુઝ પર ખમર લે નવ-જવા મેરી,
 જમી લરગે પડે વોહ શુલ ચીરામે આસમા હો શુલ.
 કલેજા થામ-લે ખુલખુલ સુને ગર દારતા મેરી,
 પડા જમ હાથ બાલેપર તો બરકે ફુરનને જલકર
 કહા ખીજલી ગીરે ઉસપર કુએ જો ખીજલીયા મેરી
 નીગાહે નાજ કયા ફેરી અમદ તક હો-ગઇ સયરી,
 અદાયે દીલસ્તા તેરી લીયે જતી હે જા મેરી
 અગર તડપા તૂને મિસમીલ વોહ ખિસમીલ કયા હુવા વાઝલ,
 ખુદારા એ ખુતે કાતીન ઉડાદે ધજલયા મેરી,
 મોહબ્બત હે લડક-પનસે મુઝે જીલકે આગનસે.
 ન ખીચો તૌકે ગરદનમે ન કાટો બેડીયા મેરી,
 ખુદી જમ મીટ-ગઇ તાહીર હુવા રાગે નીહા જહીર,
 ખુદાસે હો-ગયા માહીર નજર પહોચી કહા મેરી,

ગજલ-કન્વાલી.

બહુકે ચીતવનસે જમાનેમે કોઇ તીર નહી,
 તેજે અજરકે મુકાબીલ કોઇ જમશીર નહી,
 દોનો હાથોસે છબર ચામકે આથે તો સહી,
 શીર બી કેહતે હે તેરી આહમે તાસીર નહી,
 જામ રખી સમઝી સીલ દીલપે હુવા દીક પયદા,
 હાથે ખીમારીયે ગમઝી કોઇ તદખીર નહી,
 સદ-ફએદીનપે મુનક-કશ હે યે ખ્યારી સુરત
 કયા હુવા ગર મેરે પાસ આપઝી તસવીર નહી
 રાસતે પર મેરે આ આ-કે વેહ ફીર જાતા હૈ,
 ઇન દીનો રાહપે ઝારી મેરી તકદીર નહી.

લયલી મજનુ — ગઝને, ખારામ-રામ-મેરવી

શાનપે મુજમે તેરી ચાર તુ બલ જનેદે
 ગરમી એ હશકસે વહે-ગમકો પીગલ જનેદે,—શાનપે
 શોક હએ તાજકે મએ તુજકો લપટલુ ખારે,
 જોશૈ શખાબકો ન મુબી ઉબલ જનેદે—શાનપે
 આમ સીલગી હએ વહેજોબનકી ઉઠે હએ શૌલે,
 ઇસી ખાતશમે અએ દીલદાર, તુ મલ જનેદે—શાનપે
 મસ્ત ચલમે હએ મેરી-કએશ મે ચકચુર હુલ,
 વહી મસ્તીમે મેરી જાન, નીકલ જનેદે—શાનપે
 જામ દે મુજકો તુ આરામકો મેરે મજનુ,
 કરકે લખરેજ, વહે પએમાના ઉછલ જનેદે—શાનપે

ગઝલે-મોતોમન, રાગ-ગઝલ-ખ્યાને-મોહખત.

મજનુ તેરી આખોમે-યા-દીલમે, રહી લયલા,
કયા ખુશ મોહખતકી મજલ, મે રહી લયલા
નાહક હો રહા હયે આગે, બેચેને દીલે મજનુ,
એક દીનબી ન બે પરદા, મેહ મીલમે ગ્હી લયલા,
ખુદ સમ આ કીફત હો કર, પરવાના બનાનાથા,
બે દૈસકે કયુ આપની મેહમીતમે રહી લયલા.
લયલાકે તસવરને, રખી ન દુધ બાકી,
લયલાહી બના મજનુ, જમ દીલમે રહી લયલા
વાકીશ હો જહા ઉસ્કા, કયુ કર બને મજનુ,
મોજુદ હગએક દીલકે, મહેમીલેમે રહી લયલા

ગઝલે-અકબર—

ગયે દોનો જહા નઝરસે શુબર, તેરી શાનકા કોઇ બશર ન મીલા,
તેરી હર જગા દેખી નીરાલી ફગન, તેરા બેદ હીસીકા મગર ન મીલા
તેરા ચરચા જહાકી જગાનોપે હે, તેરા શૌર જમાનેકે કાનોમે હે,
મગર આખોસે દેખા વોહ પરદાનશી કહી તુ ન મીના તેરા ધર ન મીલા
કોઇ મીલનેકા તેરે નશાબી હો, કહી રેહનેકા તેરે મકામી હો,
તુઝે દેખા ધધર તો ધધર ન મીલા, તુજે દુહા ઉધર તો ઉધર ન મીના
મે ખુદા જને ાસપે હુવા હું શીદા, મેરે હોશો હવાસ નહીં હે બગ, ૧
પરે હટ તુ પરી મેરે પાસ ન આ, ચલ હર તુ મુઝસે નઝર ન મીલા.
કહીં દસતે સવ લ દરાઝ નહીં, કીસી ઓગપે યુ મુઝે નાઝ નહીં,
કોઈ તુઝતા ગરીમ નવાઝ નહી, તેરે દરકે સીના કોઇ દર ન મીલા, ૨
ઇસી કીકમે શુબરે હે દીન અકબર ઇસી ગમમે જીને તારે શમ બરા,
કીયા જીસને ઇશારેસે દુકડે કમર, કબી હમમે વોહ રશકે કમર ન મીલા

ગઝલ-કબાલી.

હમસે રહે હય વોહ ગયરો કે મનાને કે લીએ,
 કયા અજમ ખાત ખનાઇ હૈ મનાને કે લીએ,
 આએ હય ગઝેર કે ધસે વોહ લગાકર મહે દી
 કયા નમ આગ નીકાલી હૈ જલાને કે લીએ,
 જખ્હાકે વકત તકપને સે સનમ રહે ગયા
 ખુન દોડા હુત જાતા હૈ મનાનેકે લીએ,
 કયુ મરે જાતે હો મીલ લેના શક ખુમ ગમે,
 ઇફ દો રોજ મે તૈયાર હૈ આને કે લીએ,

ગઝલ-અનવર

જલવા મુઝે દીખા દો અજમેરકે ખસૈયા,
 રૂખસે નીકાળ હોટો અજમેરકે ખસૈયા,
 આખોમે અશકે હસરત હાગે ફીરાક દીલમે,
 ફખ્કી મેરી ફવા દો અજમેરકે ખસૈયા
 સુરત નહીં દીખાતે હે ઇખતાર તુમકો,
 આવાઝ હી સુનાદો અજમેરકે ખસૈયા
 હોજાયે મહો દીલસે યા મા વ મનકે ઝગડે
 વહદતકી મય પીલાદો અજમેરકે ખસૈયા
 ઉમ્મીદવાર હોકર અનવર ખડા હે દરખર,
 બીગડી હુમ ખનાદો અજમેરકે ખસૈયા

ગઝલ-ઝોહરાજાન

યહી હીન હય ફુઆ લેલો કીસી કે કલ્મે મુઝારમે,
 જવાની આ નહીં સકતી મેરી જા ફીર નયે સરસે,

ચેહ કહદો અમરે આનાસે અગર બરસે તો યુ બરસે
 કે બચસે મેહ બરસત હય, હમારે દીદ વો તગસે
 કય મત હય કીસીકો ખ્યાર કરના, દસ ઝમાનેમે,
 કઝાકા સામના રખ્યા, હુવા હય દીલ લગાનેમે,
 મીલા હોગા કીસીકો આ વફા તર મુકદ્દરસે,
 હુવા હોગા કીસીકો વરસ હમતો ઉઝ બર અન્હે
 અબી કમસીન હો ચેહ નફરત તુમ્હે' કુલોકે ઝેરસે,
 અબી નામે ખુદા મેહરા બનાઓગા આપકે સ સે

ગગલે-બેદમ—

લયલાકો તુને ઐયાર મુજનુ બનાકે મારા,
 કયમે શકીરતા દીલકો દરદર શીરાકે મારા,
 ફોડા હય પથ્થરોસે સર કોહકનકા કીસને,
 મનમુરસે અનલહક કીસને કહા કે મારા.
 ઐ યાર તેરી કયા ને રગીયા મયા હો,
 છુત બનકે આપ હમકો કાફર બનાકે મારા
 ગરબન ગઇ બલાસે ઐ દીલ નહી ગમ ઉસકા,
 કર શુકર ઉસને અપના બન્દા બનાકે મારા
 સામાપર રખા લીયા હો શુસમે હુ ઉસને બેદમ,
 ઐર સુગહ હમકો રૂખસે પરદા ઉઠાકે મારા

ગગલે-અકબર-કવાલી—

તુમ્હારે ફુરનકી બખ તક બહાર બાકી હય
 ને ચાહો ગુલમ કરો અબતીયાર બાકી હય
 ખુદાકે વારતે મુરત દિખાદે ઐ ઝાલિમ

હમેલી ચાર તેરા ઇન્તેઝાર બાકી હય
 કીયા જો વરલકા ઇનકાર ખુબ ગયા હમકો
 તુમહારે દિલમે અબી તક ગુમાર માકી હય
 ચેહ ફરલ હયકે ચક્ષો બામે મચકશી હોનએ
 - નારાખ શીશમે હય ઝોર ખહાર બાકી હય
 ખુદાકે ફઝલસે ઇતના તો હો ગયા હાસીલ
 કે હસકે દિલમે અબી તક ગુમાર બાકી હય
 તુમહારી આખસે સામિત હુઝા હય અમે અકબર
 શરાબે વરલકા અખતક ખુમાર બાકી હય
ગઝલે-મેહલુખ—

દીલ કીસીસે ન લગતા જના જવાની પનમે
 કયા હામ દે મયોરે જના જવાની પનમે
 સુરત દીખાદે પીયારી દીલકો હૈ બેકરારી
 કચસી કર ન જરી જના જવાની પનમે
 નેનો ને કર કટોરે પાનીકી ઝીલ હેરે
 આસુસે મો ધુલાના જના જવાની પનમે
 મીઠમીઠ કર ખીઝોના છટોકા કર શીરાના
 તનખાકમે મીઝાના જના જવાની પનમે
 મેહલુખ જન જના મે હો ગયા દીરાના
 હહેરોઈ ખાક ખના જના જવાની પનમે

ગઝલે-કવાલી-ખીમખનજાન—

શીર કર ઝરા નઝર કર ઝો ચાર જને વાલે,
 ઇતના નહો સીતમગર ઝો દીલ ચુરાને વાલે,

કુંઠ નાઝ કુંઠ તમારીલ કુંઠ શોક કુંઠ તળલીલ,
 સફે તેરી અદા કે ઝો મુઠ છુપાને વા લે
 નાસેહ મુઆફ કીજે બસ યુદી રહેને હીજે,
 હમને હાસે દેખે ખાતે બનાને વાલે
 ફાના યહા હો નાહા અકલો ખરીદ પરશા
 કરતે હે એસા જાદુ યે દિલ છુમાને વાલે
 ખામોશ અમ વિલામત કરતા હે કયુ શીકામત,
 કહતે હે ઉરકો ઝાલીમ મારે ઝમાને વાલે
 એમા શુ ?—

રાગ-ગઝલ

દિલ હય વહી જોસ દિલમે, મહોબત હો કીસીકી,
 હય આંખ વહી જોસમે, શરાફત હો કીસીકી,
 કયુ હાથ શબે વસ્ત્ર લગાને નહીં દેતે,
 માશુક હો તુમ યા કે, અમાનત હો કીસીકી,
 શમાકો દેખ કર અધીલસે, યુ કહતા હય પરવાના,
 જો ચાહે જલના હરકમે મુજ સારી જલજના,
 તમાકી બે કરારી કા, કહા પહોચેગા પરવાના,
 લગજના, થર થરાના, સર કટાના, સાદ જલ જના,
 હોતા હય ઉન્હે રસ્કતો, હો મેરી બલાસે,
 જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી

